

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Schmidt v Varšavi

Čprav današnja Avstrija daleč ni več to, kar je bila v prejšnjih stoletjih, in tudi današnja Poljska skoraj v ničemer ne ustreza državi, ki je izginila s tremi razdelitvami, od katerih zadnjo je podpisala tudi cesarica Marija Terezija, je potovanje avstrijskega zunanjega ministra dr. Schmidta v Varšavo povzročilo velik odmev po vsej Evropi. Avstrijski zunanji minister predstavlja danes malo državo, ki ne posega v svetovno politiko, Varšava pa je prestolnica mogočne velesile, ki se vsak dan bolj uveljavlja v družini evropskih narodov. Vzlic temu pa je Schmidtov obisk na Poljskem dogodek prvega reda in bi storil napako, če mu ne bi posvetili pozornosti, ki jo zasluži. Spravljati obnovitev prijateljskih odnosov med obema državama v zvezi z zgodovinsko preteklostjo teh odnosov, ni na mestu, niti je to potrebno. Avstrijski zunanji minister je sicer v nedeljo zvečer tik pred svojim odhodom v Varšavo dal daljšo izjavo, v kateri skuša dati svojemu potovanju čustvene osnove iz prošle zgodovine, toda vsi vemo, da te nikakor niso pogonske sile, ki danes Avstrijo in Poljsko druga drugo približujejo. Niti zveza med Poljsko in Avstrijo, sklenjena l. 1657, ki je trajala daleč v 18. stoletje in je omogočila skupno obrambo proti Turkom, a se je zlomila in v sovraštvo spremenila, ko je nekdanja zaveznica pomagala razparati Poljsko, niti privilegirani položaj Poljakov v Avstro-Ogrski v zadnjih desetletjih obstoja habsburške monarhije, ko je dunajska politika Poljake potrebovala, da je v zvezi z njimi odbijala sunke drugih slovanskih narodov, nista v stanju dati pravilne osnove ali vsaj razlage za prijateljstvo, ki se sedaj kuje med obnovljeno Poljsko in na svoje nemške meje skraćeno avstrijsko zvezno državo.

Potovanje avstrijskega zunanjega ministra v Varšavo, ki mu bo brez dvoma v kratkem sledilo potovanje kakšnega poljskega državnika na Dunaj in — razume se — tudi podpis kakšne pogodbe, ki bo optljiva priča novega prijateljskega razmerja, je treba presojati in ocenjevati v luči sedanjosti in sodobnih zunanje-političnih tokov, ki se križajo po Evropi.

Navidezno in sodeč po zunanjih vtisih to prijateljsko približevanje ni videti simpatično. Na eni strani pripada Avstrija k italijanski trozvezi (Italija—Avstrija—Madžarska), ki so jo konec lanskega leta v Berchtesgadu podpisani protokoli nevarno nalepili na italijansko-nemško osiščec in s tem avstrijski zunanji politiki narekovali smernice, ki so, v kolikor tiče pozitivne vrednosti za ohranitev evropskega miru v srednji Evropi, dvomljivega značaja. Če v tej luči gledamo na avstrijski obisk pri Poljaki moramo izraziti bojazn, da se je obseg italijansko-nemškega osišča raztegnil sedaj še na Poljsko in da se s posredovanjem Avstrije napravlja poskus, da se Evropa ravno v sredini pregradi z ogromno zvezo, ki bi ji pripadale Poljska, Avstrija in Madžarska pod vodstvom Nemčije in Italije. Toda obstoja še drugi vidik, s katerega je mogoče opazovati ta najnovejši dogodek. Nemčija, ki je na vseh zapadnih mejah pokazala vse hvale in pohvale vredno miroljubnost, je glede svojih vzhodnih meja ostala molčeča, odnosno se njen vladno usmerjeni tisk obnaša tako, da bi iz njegovega pisanja smeli sklepati, da teh meja ne pripozna. Posebno zadnje tedne smo zopet pričali nestrne gonje proti Češkoslovaški, ki je Nemčija noče in noče pustiti na miru. Ako — četudi samo teoretično — vzamemo v poštev, da obstojata med Poljsko in Nemčijo izvrstni sosedni odnosi, in da je na drugi strani Avstrija na podlagi dunajske pogodbe z dne 11. junija 1936 zavezana, da dela sporedno z nemško zunanjo politiko, potem mora pasti v oči, da se z odobritvijo in morda celo na nasvet nemškega zunanjega ministrstva pripravlja obkoljevalni poskus, ki naj Češkoslovaško, ki je Nemčiji tolikanj na poti, še bolj obkroži z neprijateljskimi in Nemčiji vdanimi sosedami tako, da bi imela Nemčija v danem trenutku kaj lahko nalogo stisniti osvojevanje Češkoslovaško z vseh strani in jo podreti na tla. Tako prva kakor druga razlaga sta torej nesimpatični, ker na vsak način pripravljata nasilne rešitve srednjeevropskih težav popolnoma v nasprotju z načelom, da je treba v srednji Evropi pospeševati mirno sožitje tamšnjih narodov na ta način, da jih velesile puste na miru in jih ne vlačijo v svoje zunanje-politične račune.

Zapisi smo, da prihajamo do teh zaključkov na podlagi zunanjih videzov, ki nam jih dajejo obstoječe pogodbe. Nismo pa rekli, da je temu res tako. Kajti videzi tudi varajo in v avstrijsko-poljskem primeru smo prepričani, da varajo. Avstrija je v zadnjih mesecih pokazala veliko odprano življenjsko silo in je večkrat dala vedeti, da hoče živeti kot samostojna država izven območja trenj med velesilami in ne obsejena na katerokoli njihovo osiščec. Svojo trdno voljo je tudi dokazala, ko se je začela pogajati s Češkoslovaško na lastno pest in je temu pogumnemu delu služil tudi nedavni sestanek med avstrijskim kanclerjem Schuschniggom in češkoslovaškim ministrskim predsednikom Hodžom v Badnu pri Dunaju. Avstrija je pripravljena na sodelovanje z vsemi srednjeevropskimi državami, in to po lastni odločitvi in ne na povelje katerekoli druge sile. Torej ni opravičeno, če bi kdo, oslanjajoč se na goli videz, trdil, da gre dr. Schmidt v Varšavo v poslanstvu italijanske zaveznice ali v službi nemških osvajaških načrtov, da pomaga ustvariti blok držav, ki naj bi razdeljal srednjo Evropo. Prav tako pa je tudi poljska zunanja politika pokazala ponosno samostojnost v vseh velikih odločitvah, ki tičejo srednje in vzhodne Evrope. Ako je Poljska hotela, da vodi politiko izključno s stališča svoje lastne nacionalne varnosti in ne v službi drugih interesov, s tem se ni šla v službo h kakšni drugi velesili, potem, ko je svojo samostojnost uveljavila pri prvi Poljski delajo brez dvoma krivico oni, ki bi jo radi naslikali kot dekle nemške zunanje politike, kajti takšne ocene izvirajo iz osnovno pogrešnega stališča, da morajo slovanske države vedno nekemu služiti.

Židovski škandal v Belgiji Van Zeeland odstopil, da bo lažje branil svoje dobro ime Židovska pohlepnost je zelo gibčna

Belgijski ministrski predsednik Van Zeeland se je umaknil in odstopil z vsemi člani svoje vlade. Postal je žrtev tako imenovanega Barmatškandala. Rekistični časopis »Le pays reel« je namreč poleg drugih osebnosti v belgijski narodni banki obdolžil tudi Van Zeelanda, ki je bil prej podguverner Narodne banke, da je soodgovoren za milijonske tatvine, ki jih je zagrešil židovski bankir Julij Barmat. Narodna banka je temu židu namreč dajala visoke kredite na osnovi ponarejenih denarnih papirjev, ker jo je znal tako sijajno preslepariti. Van Zeeland kot bivši podguverner banke je torej posredno prišel v tok dogodkov in bo verjetno poklican pred sodišče kot priča v razpravah proti židu Barmatu. Zaradi

tega je sklenil, da odstopi kot ministrski predsednik, da bo lažje nastopil v razpravah.

Vsi listi poročajo v dolgih člankih o odstopu vlade in o osebnosti Van Zeelanda. Vsi brez izjeme izražajo žalost, da se je moral umakniti tako odlični državniki, ki s celo stvarjo Barmatovega škandala ni osebno imel nič opraviti in ki ga tudi ta škandal osebno nikakor ne prizadene.

Barmatov škandal je star že več ko deset let. Dva ukrajinska žida Julij in Henrik Barmat sta se še pred vojno naselila na Nizozemskem, kjer sta si ustvarila lepo premoženje. Potem sta se po vojni naenkrat pojavila v Berlinu, kjer sta s pomočjo podkupovanja dobila ogromne kredite od nemške državne pošte in tudi od nemške državne banke. Škandal so odkrili leta 1925 tik pred predsedniškimi volitvami. Več nemških strank je bilo v škandal pomešanih. Nemška sodišča so goljufiva židovska brata obsodila na enoletno ječo in na izgon. Barmata sta se na to preselila na Dunaj, kjer sta v zatišju uživala pri goljufano premoženje. Šele leta 1935 je ime Barmatov zopet šlo po vsem časopisju. Arretirala ju je belgijska policija, kjer sta se brata naselila leta 1932. Obtožili so ju, da sta tihotapila slike in jih tudi ponarejala in jih kot originalne prodajala. Toda v zvezi z belgijsko Narodno banko je postal škandal javen šele pred nekaj meseci. Brata Barmat sta namreč takoj po svojem prihodu v Belgijo ustanovila banko pod imenom »Goldzieher & Penso«, kjer se jima je posrečilo priti v stik z nekaterimi uradniki Narodne banke in sta ponovila svoj berlinski posel, da sta namreč s ponarejenimi akcijami in denarnimi papirji dobila od banke ogromna milijonska posojila. V ravnanstvu banke je bil tudi general v pokloju Etienne, ki je bil te dni zaslišan pred sodiščem in je v svoji potrtosti, da je imel opraviti s takšnimi tolovaji, napravil samomor, čeprav ga je sodišče oprostilo vsake skrivde. Guverner Narodne banke Franck pa je šel na 3 mesečni dopust.

Kot naslednika Van Zeelanda, če bo vztrajal pri tem, da ne sprejme novega mandata, imenujejo socialističnega predsednika parlamenta Ingeniecka, ki je tudi zaupnik kralja Leopolda. Drugi mislijo, da bo novi ministrski predsednik sedanjí finančni minister de Man.

Zapleteno umešavanje neumeševalnega odbora v Španijo

Umik prostovoljcev na obeh straneh, ali pa naj na obeh straneh ostanejo

London, 26. oktobra. b. Nemški poslanik von Ribbentrop bo po informacijah »Daily Telegraph« prišel v London in bo sodeloval na popoldanski seji nevtralnega odbora. Anglija bo skušala pri tej priliki na vsak način preprečiti govorniški dvoboj, kakor je bil na zadnji seji med italijanskim delegatom Grandijem in sovjetskimi veleposlankom Majskim, kajti sedaj grozi še večja nevarnost, da se bosta v besedah ostro spopadla nemški poslanik v Londonu vod Ribbentrop in sovjetski delegat Majski. Glede nadaljnjega dela nevtralnega odbora so tu zelo pesimistični.

Os Rim-Berlin skuša SSSR izriniti iz evropske politike

London, 26. oktobra. b. Jutranji tisk je precej optimističen ter upa, da se bo današnja nevtralna seja končala ugodno, ker bodo vse države skušale izključiti sovjetsko obstrukcijo. Zaradi pesimizma, ki prihaja do izraza v Parizu, posebno pa še v Rimu, je pričakovati, da bo današnja seja usodna, akoravno je angleška vlada pripravljena na vsakršen kompromis. Na vsak način bodo skušali preprečiti gotovim evropskim državam, da bi se naprej pošiljale v Španijo orožje in prostovoljce. »Daily Mail« je prepričan, da bo sprejet kompro-

iz navedenega bi izhajalo torej, da moramo avstrijsko-poljsko približevanje ocenjevati z onih vidikov, ki bolj odgovarjajo danim dejstvom. Če smo prav razumeli vodilne smernice avstrijske in poljske zunanje politike, imata obe državi v prvi vrsti pred očmi željo, da svojim narodom ohranita mir in jim omogočita, da bosta v miru delala in si izgradila svoje gospodarsko blagostanje — čim dalje proč od preprirov, ki razdvajajo evropske velesile. Nujen predpogoj pa je dobra sosesčina. Morda bo prav to potovanje že z ozirom na odlične odnose, ki vladajo med Avstrijo in Češkoslovaško, pripomoglo k temu, da bo izginila tudi neprijetna senca, ki se še vedno vlačila nad poljsko-češkoslovaško mejo in ovirala, da bi oba slovanska naroda drug z drugim spregovorila v besedah iskrenega prijateljstva. Avstro-poljsko zblíževanje izgubila v tej luči, ki je, upamo, pravilna, odvrtni blesk razdiralnega orožja, in se nam predstavljajo kot blagodejen poskus, da se srednja Evropa izloči iz idejnih in političnih imperializmov velesil in da se organizira kot nevtralna ozemlje, na katerem bodo v miru in v polni neodvisnosti živele in delale sosedje, ki so med seboj prijateljske.

Knez namestnik v Romuniji

Sinaja, 25. oktobra. AA. Danes ob 10 se je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle odpeljal s svojim spremstvom v Bukarešto na obisk k romunski kraljici Mariji. Takoj po kosilu se vrne v Sinajo, kamor bo prispel okoli 18. Ob 20.20 se bodo kralj Karel, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in drugi principi odpeljali z dvornim vlakom na Erdeljsko na lov blizu Arada. Spremljevali ga bo Nj. kneza namestnika se odpelje z vlakom ob 21.30. Vlak se bo ustavil blizu aradske postaje, kjer bo spremstvo počakalo, da se vrne Nj. Vis. knez namestnik s lova. Bukarešta, 26. oktobra. AA. Vsi listi prinašajo zelo obširna poročila o večeršnjih slovesnostih in o sinočnji gala-večerji, koncertu in velikem sprejemu in priobčujejo celo vrsto slik.

Angleške skrbí: Spanija, Vzhod Prestolna beseda Jurija VI

London, 26. oktobra. AA. (Reuter.) Kralj Jurij je prvič začel zasedanje zgornje zbornice, odkar je zasedel prestol. To je storil z običajnim obredom, h kateremu spada tudi vožnja s kočijo iz Buckinghamske palače v zgornjo zbornico. Pri pričetku je kralj prebral tole prestolno besedo:

»Moje razmerje do tujih držav je slej ko prej prijateljsko. Povabil sem belgijskega kralja, da me novembra meseca obišče, povabil sem pa tudi romunskega kralja na obisk spomladi. Srečen bom, če se bosta mogla odzvati vabilu v mojo prestolnico in upam, da bo to utrdilo prijateljsko razmerje med našimi državami.

Moji ministri z veliko skrbjo spremljajo razvoj na španskem. Prizadevajo se, da po svojih močeh pripomorejo k obnovi miru na španskem. Mislijo, da bo strogo izvajanje mednarodne nevmesevalne politike pripomoglo k dosegu tega cilja.

Položaj na Daljnem vzhodu je slej ko prej predmet resne pozornosti moje vlade, ki bo tudi v bodoče poskušala s sodelovanjem drugih vlad, naj bodo članice Zveze narodov ali ne, da se zmanjša nesreča, povzročena s tem sporom.

Z zanimanjem in z zadovoljstvom omenim že vnaprej trenutek, ko mi bo možno obiskati moje indijsko cesarstvo.

Ostali del prestolnega govora kralja Jurija je posvečen uspehom vlade v notranji politiki, posebno na področju oboroževanja in zboljšanja gospodarskih moči države.

Kralj Boris

Zagreb, 26. okt. b. Davi ob 5.50 sta potovala skozi Zagreb bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana.

Kralj Karel bo šel v Anglijo

London, 26. okt. b. Sredi meseca novembra bo romunski kralj Karel uradno obiskal Anglijo. Tja bo prišel na povabilo angleškega kralja ter bo ostal v Angliji tri tedne. Stanoval bo v buckinghamski palači.

dela stroškov za kontrolo okoli Španije. Sovjeti mislijo, da te kontrole sploh nič več ni. V isti izdaji poroča list, da bo Grandi na nocojšnji seji v imenu Italije vztrajal pri tem, naj se simbolično najprej umakne iz Španije 5000 prostovoljcev na obeh straneh, popustil pa bo v vrašljanju soglasnosti o sprejemu sklepov odbora, prav tako pa tudi v vrašljanju sestave ankete komisije, ki naj gre iskat prostovoljce v Španijo.

Francozi na Minorci

Berlin, 26. oktobra. c. Večerni listi objavljajo senzacionalne vesti o tem, da misli Francija zasesti Minorco. Zaradi zadnjih napadov na francoske parnike blizu Balearov je francoska vlada namreč sklenila, da pošlje vojne ladje pred Minorco. Nemški tisk trdi, da hoče Francija na vsak način preprečiti, da bi Minorca kdaj prišla v roke španskih nacionalistov.

Kljub močnemu odporu Japonec prodira

Sanhaj, 26. oktobra. AA. (Havas). Japonske čete so po silno srditih bojih davi zasedle Tasang in Mijasang. Njihovo prodiranje je znatno olajšalo težko topništvo, ki je zadnje dni nepretrgano bombardiralo kitajske postojanke. V boju je sodelovalo tudi nad 100 letal. Naposled je ugodno vreme omogočilo uporabo motoriziranih oddelkov. Padec Tasanga in Mijasanga bo odločilnega pomena za nadaljnji potek dogodkov na tem bojišču, ker grozi Kitajcem zaradi padca teh nenavadno važnih postojank nevarnost obkolitve pri Kjanguanu. Kitajsko poveljstvo je odredilo umik svojih čet, da omogoči popravo kitajske fronte. Nova črta, ki jo bodo Kitajci zavzeli, gre najbrž čez Čaiou in Čapej v smeri železniške proge Sanhaj—Nanking pa dalje do utrjene črte Nancijang—Kianting. Boji pred zavzetjem Tasanga in Mijasanga so bili najedritejši, kar so jih doslej doživeli na tej fronti. Ni verjetno, da bi Japonci tako skušali nadaljevati prodiranje na zahod proti črti Kianting—Nancijang, ker mislijo, da je za ofenzivo proti tej obrambni črti treba velikih priprav, posebno ker je ta črta — imenuje se kitajska Hindenburgova črta — silno utrjena. Verjetneje je, da bodo Japonci poskušali zdaj ofenzivo proti reki Sučevu, da obkolijo Čapej.

Hudi boji se vrše tudi pri Miahotangu; tam posebno uspešno delujejo japonski tanki.

Japonska naj obračuna tudi s sovjeti

Tokio, 26. okt. b. Ves današnji japonski tisk objavlja senzacionalno izjavo Arakija, da je nujno potrebno za zmago Japonske na Kitajskem, da napade tudi Sovjetsko Rusijo. Svoje trditve utemeljuje tako, da vsi znaki kažejo na to, da bo morala Japonska končno obračunati s Sovjeti. Vse dotlej, dokler Japonska odkrito ne bo napadla Sovjetske Rusije, ne bo izginil komunistični vpliv iz Kitajske. General Araki poudarja, da če je bila kdaj potrebna vojna s Sovjetsko Rusijo, potem je sedaj. Čimprej bodo Japonci napadli Sovjete, tem več upanja bodo imeli za uspeh.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, zjutraj megleno, toplo.

Zagrebska vremenska napoved: Lepo vreme, pretežno jasno. Toplota brez posebne spremembe.

Strah pred Bogom

Pod tem naslovom prinaša »Osservatore Romano« sledeče misli:

Preganjane katoliške cerkve, ki je izbruhnilo v evropskih in izvenevropskih deželah, se v zadnjem času s tako strašno zagrizenostjo nadaljuje, da je svet na to dejstvo moral postati pozoren. Celo Cerkev sovražno nasprotni krogi si stavlja vprašanje, čemu vse to. Problem trpeče in preganjane Cerkve je naenkrat zopet postal pereč. Povsod ljudje skušajo k temu vprašanju zavzeti stališče. To se dogaja celo pri velikih prireditvah, ki jih je danes povsod na svetu vse polno. Zaradi tega so preganjanci Cerkve prisiljeni, da se branijo in da pokažejo svojo pravo barvo. Opazujemo celo to, da poskušajo napram javnemu mnenju opravičiti svoje ravnanje.

Nekateri izjavljajo, da je vera opij za narod. Človeštvu je treba dati izobrazbo in če treba, jih tudi s silo in terorjem voditi v pravi zemeljski paradiz, kjer ni več ovir in verig, ki bi človeka vezale z Bogom. Drugod zopet pravijo, da se je duhovščina preveč vmešala v pozemske posle in da se je obogatila z dobrinami tega sveta. V dobah velikega pomanjkanja, ko morajo mnogi ljudje stradati, je premoženje velikih in malih cerkva, ki se je nabralo v mnogih stoletjih, postalo v pohujšanje potrebnim. Saj gre, kakor pravijo, za popolnoma neproduktivne zaklade. Torej je treba Cerkev vzeti njeno imetje. In res so marsikje vzeli vse, ne da bi s tem, kar so Cerkev pobrali, storili katerokoli res dobro delo. Cerkev, ki so bile mnogokje edinstveni umetniški spomeniki, so bile spremenjene v kasarne, ali pa so jih porušili in požgali.

V srcu Evrope se z zagrizeno srditostjo bore proti katoliški Cerkev in proti vsemu krščanstvu. V strašni brezumnosti hočejo narodom vsiliti novo vero krvi in plemen. Z neverjetno brezobzirno propagando, ki je ne pozna zgodovina in ki se ne plaši najostrejših klevet, hočejo nove ideje vsiliti narodu. Ustvarja naj se nova narodna enota in narod naj veruje v njeno moč in silo. Stanje brutalne sile so skušali legalizirati s krivičnimi zakoni. Prevrgli so socialni red in žigosajo za zločinca tistega, ki brani vero v osebno svobodo.

Kljub vsemu temu nasilju pa spoznava velik del človeštva, ki veruje v višjo pravičnost, da je katoliška Cerkev edina luč sveta. Ze skoraj 2000

let stoji in človeško sovraštvo je ni moglo podreti, ker je božje delo. Toda ali je Bog, ki vodi svojo Cerkev, ki jo brani in ki jo kljub vsem bojem, ponižanjem in preganjanjem vodi do končne zmage? Ravno božji sovražniki nudijo najboljši dokaz za bivanje božje!

Nihče se ne bori proti nečemu, kar ne obstoja. Bog s svojo močjo in svojo neizprosno pravičnostjo teži nad vestjo in zavestjo božjih sovražnikov. Ne morejo se mu odtegniti in so v globino svoje duše zaradi tega pretreseni. Ako so se spočetka upirali Bogu, imajo sedaj strah pred njim in delajo nove programe in sestavljajo nove načrte, po katerih bi hoteli Boga ubiti. Kajti on je preveč neprijeten Gospod za nje in za njihove zločine. Toda sami bodo morali priznati, da jih do teh korakov vodi blazen obup. Da bi dokazali, da ni Boga, ustvarjajo cele armade brezbožnikov, ki naj bi prevrgli verni svet. Ali so to brezbožniki? Saj je menda čisto jasno, da iščejo le pretveze, da bi mogli biti neodvisni od Boga in da bi mogli ravnati kljub njegovim postavam. Zmedo, ki jo ustvarjajo, nadkriljuje samo še strah in obup, ki se iz njega rodi. Treba je samo, da pogledamo okrog sebe, pa vidimo božje stopinje in slišimo božji glas, nezmotljiv glas Cerkve in njenih zvonov. Da, tudi temu je treba napraviti hitro konec! Torej proč s cerkvami, proč z zvonicami in zvonovi! Toda iz razvalin se kljub temu še dviga križ proti nebu. Po vsem svetu raztreseni duhovniki ustvarjajo iz najtemnejših kotov cerkve, mašujejo in molijo za svoje preganjance. Torej proč tudi s temi trdovratnimi duhovniki, ki neprestano o Bogu govorijo in širijo njegove nauke! Zato jih zapirajo, jih blatijo, vodijo jih pred sodišča in v ječe. Toda kaj se godi v dušah teh duhovnikov, ki se ne boje smrti, v katerih očeh gori luč, ki vznemirja njihove preganjance? Sedaj šele spoznavajo preganjanci svoje delo in izgubljeni pogum, kajti v očeh svojih žrtve so odkrili božjo luč. Njihov strah je neizmeren, zato je treba, da tudi te oči čim prej ugasejo...

Trupla mučencev leže pozabljena na tleh. Toda v očeh njihovih morilcev doni mogočen klic: »Naj živi Jezus Kristus! Po svetu gre jutranja zarja novih triumfov.

Konec bo ta, da se bodo od blaznega strahu obsedene človeške zveri same med seboj pokončale.

Boljševiška Španija propada

Razmere v Asturiji so vsak dan bolj človeške

Komunizem na severu zlomljen

Salamanca, 26. oktobra. AA. (Stefani.) Poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva, izdano sinoči ob 20:

Severno bojišče: V Asturiji naše čete se zmerom zbirajo in registrirajo obilni vojni plen. V vsej Asturiji so prevzele oblast redne civilne oblasti. Tudi poslovanje bank je postalo normalno. Španska narodna banka je že dobila potrebne zneske za vse svoje podružnice v Asturiji. Jutri začno delovati tudi podružnice Španske kreditne banke. Vrše se že priprave, da se v Gijonu ponovno odpre znamenita umetniško-obrtna šola. V Gijonu je tudi že redna služba božja. Ker so rdeče čete pri umiku razdejale in opustošile vse cerkve, je služba božja začelno v drugih, za to preurejenih prostorih. Carinska in poštna služba sta že začeli svoje normalno delo. Tudi telefon in brzojav bo čez nekaj dni normalno deloval.

V odseku vseučiliške naselbine pred Madridom so naše čete o pravem času preprečile poskus rdečih, da bi razstrelili poslopje kmetijske visoke šole.

Aragonsko bojišče: Pri izvidu v gozdu, ki so ga večeraj naše čete zavzele, smo pokopali 150 sovražnikov. Med plenom smo našli še 35 pušk in 5 strojnih pušk.

Na frontah pri Avili in Soriji ni bilo pomembnih dogodkov, k nam je pristopilo 15 milicnikov. **Letalstvo:** Naša letala so bombardirala letališča v Sabadellu in v Reusu, nato so pa napadla Crossovo tovarno za orožje in zanetli požar. Naposled se jim je posrečilo z bombami poškodovati več ladij v pristanišču San Peliu, da so nesposobne za plovbo.

Popoln poraz boljševiške vojske

Gijon, 26. oktobra. Stefani poroča: Od početka ofenzive proti Asturiji so bele čete ujele skupno 134.000 ujetnikov.

Število milicnikov, ki so se na ladjah, jadrnicah in a. čolni rešili v Francijo, znaša 23.000. 17 manjših ladij se je baje v viharju potopilo. Večina beguncev pripada redni milici, ki je prišla v Francijo z orožjem in strelivom. Za nje so zgradili zasilna bivališča, pozneje pa jih bodo spravili čez mejo. Policija jim je vzela 8000 pušk, 50 strojníc in veliko streliva. Vzela jim je tudi 75 milijonov frankov v španskih in v drugih vrednostih.

Asturijo hitro čistijo motorizirani oddelki. Samo v soboto se je vdalo 15.000 milicnikov. Med zaplenjenim vojnim materialom je tudi 12 lovskih letal, veliko skladišče letalskih bomb, mnogo topov, moke, sladkorja in drugih življenjskih potrebščin. Iz plena je razvidno, da rdečim milicnikom nikakor ni primanjkovalo hrane, ampak da so bili z vsem prvotno preskrbljeni.

Med boljševiki 140.000 tuicev

San Sebastian, 26. oktobra. V San Sebastianu izhajajoči dnevnik »El Diario Vasco« navaja zani-

Austrija-Madžarska-Mala zveza

Dunaj, 26. okt. b. Naknadno se poroča, da sta se predsednik madžarske vlade Daranyi in avstrijski državni kancler dr. Schuschnigg na svojem zadnjem sestanku sporazumela o smernicah obeh držav, zlasti pa na to, da se bo vprašanje zboljšanja odnosov Avstrije in Madžarske do držav Male zveze in Poljske. Ti odnosi bodo v najkrajšem času prišli do vidnega izraza.

Šah

Haag, 26. oktobra. AA. (DNB.) Deveta igra med Aljehinom in Euwejem se je zaključila neodločeno. Stanje: Aljehin 5 in pol, Euwe 3 in pol.

Vprašanje veleblagovnic

Belgrad, 26. oktobra. m. Jutri poteče veljavnost uredbe o preporodi snovanja trgovskih hiš (vleblagovnic), ki je znana pod imenom »uredba proti Ta-tic. Ta uredba, ki je bila lani podaljšana za dobo enega leta, ne bo več podaljšana, temveč bo na njeno mesto stopila nova uredba, ki bo na zadovoljiv način rešila vprašanje veleblagovnic. Po novi uredbi bodo še obstoječe veleblagovnice še naprej obratovale, za osnovanje novih pa bo potrebna posebna prošnja trgovskemu ministru, kakor na primer zdaj za lekarno. Kot veleblagovnica se bo smatrala vsaka trgovina, ki bo imela za prodajo več kot tri vrste blaga. Nova uredba določa, da se bo vsakemu trgovcu, ki prodaja brez dovoljenja več kot tri vrste blaga, blago prodalo na njegove stroške na javni dražbi, poleg tega bo pa še kaznovan.

Z novo uredbo postane brezpomemben tudi spor, ki ga vodi podjetje »Ta-tac« pri državnem svetu, ker bo »Ta-tac« odsej v Belgradu dovoljena. Bojazen ljubljanskih trgovcev, da bi se »Ta-tac« naselila tudi v Ljubljani, ni opravičena zaradi tega, ker je »Ta-tac« sploh opustila namero, da bi osnovala v Ljubljani podružnico, dasi jo je dala pred dvema letoma registrirati. »Ta-tac« je nameravala osnovati trgovsko hišo še v Zagrebu, Novem Sadu in morda v Subotici. Zdaj pa je vprašanje, če bo lastnik po novi uredbi lahko dobil za to dovoljenje.

Pojasnilo k družinskim dokladom

Belgrad, 26. oktobra. AA. Na vprašanje, kako se ima izvajati čl. 7 odst. 4 uredbe o osebnih in družinskih dokladah državnih nameščenecv iz leta 1935, če se žena vnovič poroči, je finančni minister dal tole pojasnilo:

Če je žena, ki ni ne aktivna, ne upokojena državna službenka, veljavno ločena od moža, državnega službenca in se je nato vnovič poročila, otroka iz prvega zakona pa sama vzdržuje, gre pravica do družinske doklade za otroka očetu na podlagi čl. 7 uredbe o osebnih in družinskih dokladah državnih nameščenecv, vendar mora pa oče materi po odst. 4, čl. 7 iste uredbe plačevati družinsko doklado za otroka. Popoln znesek te družinske doklade gre po določilih čl. 5 navedene uredbe v breme proračuna izdatkov tiste ustanove, kjer je oče v službi, samo pri likvidaciji njegovih prejemkov se mora zadržati v depozitu in poslati materi, pri kateri otrok živi. To pa ne velja, če je žena banovinska ali občinska službenka in ima pravico do doklad pod pogoji, veljavnimi za državne nameščenice. V tem primeru mora družinsko doklado za otroka izplačevati pristojna banovinska ali občinska oblast po določilih, po katerih izplačuje svojim uslužbencem družinsko doklado za otroka.

Iz zdravniške službe

Belgrad, 26. oktobra. m. Z odlokom socialnega ministra so razrešeni člani dosedanjega rednega in izrednega banovinskega zdravstvenega sveta. Na njihovo mesto so postavljeni za redne članke po položaju: Anton Kosi, načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje na banski upravi v Ljubljani; dr. Ivan Zajec, šef-zdravnik OUZD iz Ljubljane, dr. Ivo Pirc, ravnatelj Higijenskega zavoda v Ljubljani; dr. Valentin Meršol, predsednik Zdravniške zbornice v Ljubljani; imenovani so dalje: dr. Franc Gerlovič, upravnik bolnišnice za duševne bolezni v Ljubljani; dr. Franc Debevec, pogodbeni zdravnik splošne državne bolnišnice v Ljubljani; dr. Franc Breznik, okrajni zdravstveni referent v Celju; dr. Julij Polec, okrajni zdravstveni referent v Kamniku; dr. Jože Bohinjec, zdravnik združene zdravstvene občine Cerklje pri Kranju; dr. Franc Puc, zdravnik združene zdravstvene občine Dobrova pri Ljubljani; za izredne članke: ing. Stojan Guzelj, svetnik Higijenskega zavoda v Ljubljani, mag. Ustar Franc iz Ljubljane, dr. Jože Voršič, odvetnik iz Ljubljane, dr. Andrej Gosar, vseuč. prof. iz Ljubljane, dr. Leo Hribar, šef veterinarskega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, dr. Robert Neubauer, šef-zdravnik banovinskega zdravilišča na Golniku.

Belgrad, 26. oktobra. m. S kr. ukazom je uveden topničarski poročnik dr. Hubert Pehani v sanitetsko stroko.

Dobra stran centralizma

Ob 25 letnici osvoboditve Južne Srbije prinašajo belgrajski listi od časa do časa razne članke, v katerih slikajo stanje in napredek Južne Srbije v teh letih. Tako se je za pogozdovanje in regulacijo hudoornikov porabilo 19 milijonov din. — Do 1. januarja lanskega leta se je v Južni Srbiji naselilo 15.022 družin, ki so dobile skupaj 121.496 hektarjev zemlje. Cerkve, šole, žandarmerije in druge ustanove so dobile 6.620 hektarjev zemlje. Zemlje, primerne za naseljevanje, je pa še 92.228 hektarjev.

Novih zgradb je bilo po vojni postavljenih 25.000, deloma državnih in samoupravnih, deloma privatnih, v skupni vrednosti 1.200.000.000 din. V krajih, ki so trpeli po potresu, je država postavila oškodovancem 2500 zgradb, za kar je bilo treba 40 milij din. Vsega tega napredka je bilo v največji meri deležnik Skopje, kjer je bilo v teh letih, t. j. po svetovni vojni, postavljenih novih zgradb za 200.000.000 din. Za popraviljanje starih in zgrajev novih cest se je v Južni Srbiji v teh 18 letih porabilo 884.000.000 din. Danes ima var-darska banovina 4.200 km državnih in banovinskih cest.

Kaj je centralizem

Pred kratkim smo poročali o novih razmejitvah občin v dravski banovini. Vsak tak odlok se pričene z besedami: »Z uredbo kr. namestništva in na predlog notranjega ministra«. Tako je izvedena tudi sledeča sprememba: Z uredbo kraljevega namestništva in na predlog notranjega ministra je katestrska občina, oziroma vas Struževu izločena iz občine Naklo in priključena občini Kranj. In sedaj vi bralci iz Murske Sobote povejte, če veste, kaj se je s tem zgodilo: Vas Struževu je izločena iz občine Naklo in priključena občini Kranj? Vi nič ne veste, kje je to Struževu, in kje je to Naklo in kakšne razmere vladajo tam, pa ste kljub temu lahko zelo dobri in zavedni Slovenci. In vendar se je morala s tem, že vam neznanim aktom pečati najvišja oblast v državi! To je centralizem. Ali bi ne bili mi prav tako dobri državljani, če bi take malenkosti uredila kaka nižja oblast?

Umetniška akademija v Zagrebu

V Belgradu se mudi deputacija Umetniške akademije iz Zagreba, ki jo vodijo Ivan Meštrovič, dr. Senoa in J. Kijaković. V Belgrad so prišli največ zaradi tega, da zagrebski Umetniški akademiji izposlujejo etopnjo fakultete, za katero se zagrebska Umetniška akademija že dolgo zama poteguje, ki pa je bila dana belgrajski Umetniški akademiji takoj po njeni ustanovitvi. Posredovali so tudi za večje denarne dotacije.

„Osečaj“, poreska uprava in Sokol

Nekateri trgovci v Sloveniji so v zadnjem času prejele iz Slov. Bistricе okrožnico naslednje vsebine: »Dobro poznavajoč Vašo stalno naklonjenost do nacionalnih organizacij in ustanov se obrača Gradbeni odesk Sokolskega društva v Slovenski Bistrici na Vas s prošnjo, da bi ga podprli s kakim prispevkom ali s kakim darom v svrhu prirreditve tomlombe, ki bo začetkom novembra 1937. leta. Čisti dohodek je namenjen za zgraditev Sokolskega doma, po katerem se pri nas že dolgo oseca potreba, pa zato upamo, da ne boste odklonili naše prošnje. Eventuelne prispevke prosimo poslati po priloženi položnici, a darove na brata Dragotina Cepaka, predsednika gradbenega oddelka in šefa poreske uprave (davkarje) v Slov. Bistrici, odnosno prosimo, da nam javite do 30. okt. t. l., kdaj bi jih mogli sami pri Vas dvigniti. V naprej se zahvaljujemo za Vašo podporo, beležimo s Sokolskim »Zdravom«. Za gradbeni odesk: Tajnik: Leopold Škofca, l. r. Predsednik: Dragotin Cepak, l. r. Blagajnik: Sajko Matko, l. r. Priporoča: F. Stiger in sin, Slovenska Bistrica.

Veekakor izviren način nabiranja darov iz »osecaja« potrebe preko »Poreske« uprave.

Kultura na jutrovem

»Jutrovic mali oglasi včasih razodevajo posebno kulturno višino. Tako beremo med njimi v nedeljo, dne 24. oktobra: »Priateljico za dolge zimske večere iščem. Ponudbe pod šifro »Vdani prijatelj«... »Zenitve in moštve posredujemo najvestneje... Imamo veliko izbiri odličnih partij obojega spola. Informativne prospekte razpošiljamo proti nakazilu 10 din v znakmah - diskretno.« — Tako človek postaja navadno — tržno blago.

Škoije v Zagrebu

Zagreb, 26. oktobra. b. Danes dopoldne se je nadaljevala škofova konferenca, ki je trajala do 1. popoldne. Konferenca je popoldne ob štirih delo nadaljevala. Ako ne bo kakih novih vprašanj, bo bržkone že jutri izdano uradno poročilo za tisk.

Nesreča na mostu

Danes okoli 6 zvečer se je na Tacenskem mostu pripetila huda prometna nesreča. Neki avtomobil je povozil Marijo Tomšič, prevžitarico, staro 74 let, iz Taena. Pri padcu si je zlomila roko in nogo.

Denar najden

Najdena je ročna torbica z vsoto denarja. V torbici je ime Ana Bertonec. Dobi se v frančiškanski zakristiji.

Posli Hitlerjevega zastopnika v Rimu

Rim, 26. okt. TG. O razgovorih med Hitlerjevim poslanikom v zunanji politiki, sedanjim nemškim zunanjskim ministrom, in italijanskim zun. ministrom grofom Članom krožijo še vedno najbolj nasprotujoče si vesti.

Danes se je po Rimu razširila vest, da je Ribbentrop v Hitlerjevem imenu javil Mussoliniju, da bo Nemčija v najkrajšem času ustanovila posebno kolonialno ministristvo in da ima tudi pripravljene predloge o najmanjših zahtevah glede kolonij. Tako hoče Nemčija, da se ji nemudoma vrnejo kolonije Togo, Kamerun, Ruanda Urundi. Nadalje se mora v Afriki ustanoviti mednarodno ozemlje, ki ga bodo skupno izkoriščale Anglija, Francija, Italija in Nemčija.

Nadalje se širi po Rimu tudi vest, da je Ribbentrop predlagal, naj se sosednje Rim-Berlin raztegne tudi na Japonsko, da bi odsej vladala popolna skupnost v zunanji politiki med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

V imenu 1¹/₂ milijona delavcev ki pa so izključeni iz Mednarodnega urada za delo

Pariz, v oktobru 1937. Pravkar je izšlo tiskano poročilo o kongresu Mednarodne zveze krščanskih strokovnih društev, ki je bil v Parizu meseca septembra.

Iz poročila izhaja, da se je kongresa udeležilo 350 delegatov iz osmih držav, ki so predstavljali skupno poldrug milijon organiziranih članov krščanskih strokovnih društev. Število članstva je od lani na letos znatno naraslo in bi bilo seveda še mnogo višje, če bi se krščansko delavstvo po »totalitarnih« (fašističnih) državah moglo svobodno organizirati. Najbolj značilen je dvig francoskih krščanskih sindikatov, ki so leta 1904 šteli komaj 102.000 članov, a jih štejejo sedaj nad pol milijona. Režim ljudske fronte je bil torej za krščansko delavstvo v Franciji bodrilen in so se ob marksističnem pritisku krščanski delavci učvrstili in zgostili v krščanske, strumne, neporučljive organizacije.

Zelo poučen je ideološki del razmotrivanj tega kongresa, ki je hotel v prvi vrsti pojasniti osnovno vprašanje delavske zaščite: to je svoboda v strokovnem združevanju, pri tem pa glasno poudariti pravice človeške osebnosti, ki je dandanes vsestransko teptana.

V ta namen je naprosil kongres največjega živečega katoliškega filozofa Francije Jacquesa Maritaina, da je izdelal poročilo in predložil temu primerne resolucije. Maritain je najprej orisal podobo krščanske družbe, ki spoštuje svobodo človeške osebnosti in skuša ohraniti skupnost med svobodnimi ljudmi s pomočjo ljubezni do bližnjega. Ljubezen do bližnjega pa seveda ni darilo narave, ampak sad milosti. Evangelij vsebuje edini nauk, po katerem je mogoče ustanoviti zares človeško družbo, ki stremi proti Bogu, ki je njen naravni cilj. Maritain je predlagal na podlagi svojih idejnih ugotovitev posebno resolucijo, ki jo dajem v dobesednem prevodu:

1. Človeško delo, kot dejanje človeškega razuma in človeške volje, je bilo človeku predpisano od božje postave, da samega sebe ohrani. Ako je to

delo vestno opravljeno, mora omogočiti svoboden razvoj človeške osebnosti tako v zasebnem, kakor v družinskem in socialnem osiru.

2. Zamisel o človeški družbi, ki je zasnovana na spoštovanju človeške osebnosti in na človeškem značaju dela, zahteva, da se organizacija pokliciev omogoči na temelju svobodnega sindikalnega združevanja z eno samo omejitvijo, namreč, da se morajo delavci ukloniti pred dolžnostmi do skupne blaginje.

3. Vsak gospodar mora sprejeti pogoje človeškega dela, kot so zgoraj označeni, kot neodločljivo obveznost.

4. Človeška družba mora biti tako organizirana, da omogoča vsakemu delavcu, da svojo osebnost do največje mere razvije, pri tem pa spoštuje njegovo svobodo prav tako, kakor dela tudi Bog, ki je vrhovni gospodar človeka.

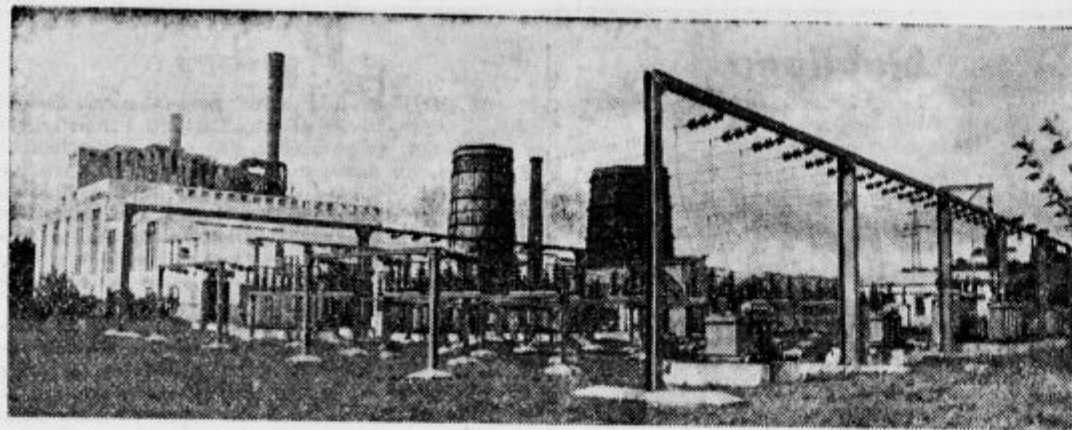
Drugi del kongresa se je pečal z vprašanjem družine in je tudi tukaj sprejel resolucijo, ki se da posneti v naslednje tri točke:

1. Očetova plača mora biti tako izdatna, da bodo družinski dohodki ustrezali potrebam družine in da bo mogla družinska matra ostati doma v krogu svoje družine.

2. Delavske žene in hčere delavskih družin morajo dobiti možnost, da se v gospodinjstvih dolžnostih izurijo.

3. Poročena žena mora biti popolnoma osvobodjena vsakega meznega dela. Zelo zanimiv je tudi zaključek kongresnega poročila, iz katerega izvemo, da je Mednarodni urad za delo v Zenevi Mednarodno zvezo krščanskih sindikatov, ki šteje, kot smo navedli, poldrug milijon svobodnih članov, izključil iz zastopstva v odboru tega urada, to pa zaradi tega, ker so krščanski delavci protestirali proti temu, da bi sedeli v tem odboru tudi sovjetski predstavniki, ki nimajo pravice govoriti v imenu neodvisnih in svobodnih delavskih združenj. Mednarodni urad za delo je krščansko socialiste zaradi tega kaznoval.

Banovinska elektrika v Mežiški dolini

Elektrarna v Velenju z vsemi dodatnimi napravami. Na desni je zgradba centrale same, na levi pa je omrežje velike transformatorske postaje, ki je postavljena na prostem. V ozadju vidimo dva visoka in široka lesena stolpa, v katerih se zgoščuje para, ki prihaja iz parnih turbin.

Mežica, 24. oktobra.

V soboto je posebna komisija zastopnikov oblasti in državnih uradov pregledala novozgrajeni daljnovod od Velenja do Mežice. Ta daljnovod so gradile banovinske elektrarne v letošnjem poletju in z njim omogočile postopno elektrifikacijo Mežiške in Mislinjske doline. Komisijo je vodil banovinski tajnik Sink Fr., v komisiji pa so bili okr. načelnik iz Slovenj Gradca dr. Hrašovec in okr. načelnik iz Dravograda Milač, nadalje rudarski glavar ing. Močnik in referent za elektrifikacijo banovine inšpektor ing. Rueh. Gradbeno in cestno upravo je zastopal višji svetnik ing. Bevc L., elektrostrojni odsek ing. Stolla, inšpekcijo dela ing. Baraga Evgen, centralno direkcijo državnih rudniških podjetij ing. D. Tibold in svetnik ing. Fetič, rudnik v Velenju svetnik ing. Trobej in ing. Kenda, mežiški rudnik ing. Baraga Miro, direkcijo pošte in telegrafa svetnik ing. Eržen, KDE kot gradbenega gospodarja in graditelja pa ravnatelj ing. Miklavc in ing. Rudolf J. — Komisija si je ogledala začasno zgrajeno transformatorsko postajo ob velenjski elektrarni, daljnovod sam in tudi moderni priključek pri Žerjavu v Mežici. Komisija je našla, da je daljnovod z vsemi napravami sodobno zgrajen, s čemer tudi z oblastvene strani ni nobenega zadržka proti uporabi daljnovega.

Daljnovod iz Velenja v Mežico so začeli graditi banovinske elektrarne v letošnjem poletju, potem ko so bile opravljene vse predpriprave in izvršene potrebne meritve po zemljiščih. Merjenja so opravile posebne skupine merilcev do konca meseca februarja, pri čemer so včasih morale prestajati hude napore. Posamezne skupine so delale včasih v najhujšem mrazu do 20° pod ničlo, pri čemer so morale premagovati skoraj neprenehne ovire izrednega gredca in strmega sveta. Banovinske elektrarne so začele nato izdelovati podroben načrt za daljnovod, nakar so začeli pripravljati skladišča za gradbeni material in nabavljati drogeve. Na vsej progi daljnovega je bilo postavljenih 12 skladišč za orodje in druge potrebščine. V mesecu maju so začeli z izkopavanjem jam. Ves daljnovod je bil za to delo razdeljen v tri odseke, na vsakem odseku pa je začela z izkopavanjem po ena skupina delavcev. Prvi odsek je segal od Velenja do Slovenj Gradca, drugi od Slovenj Gradca do Dobje vasi pri Guštanju, tretji pa od tu naprej do rudniškega žerjava.

Izkopavanje jam je bilo izredno težavno, čeprav jame za drogeve niso bile posebno velike. Jame so bile globoke okrog 2 m, široke 70 cm in 1,50 do 1,80 m dolge. Na kamnitnem svetu so morali delavci te jame streljati, pri čemer je bilo radi razpokanega skalovja mnogo odvišnega dela. Razstreljevanje v mnogih primerih ni skoraj nič zaleglo in je razstrelivo čisto vrglo komaj za klobuk kamenja v zrak. Tako se je zgodilo, da je poleg tega, da je bilo izkopavanje jam izredno počasno, to tudi izredno mnogo stalo. Izkop jam na težkem svetu je stal skoraj za vsako jamo nad 1000 din; vsega streliva pa so porabili več sto kilogramov.

Ko so bile jame izkopane, so začeli postavljati velike drogeve iz kostanjevega lesa. V glavnem so drogevi iz enega samega debila. Le tam, kjer daljnovod križa ceste, telefonske napeljave

in železnico, stoje dvojni drogovi; nadalje so ojačeni drogovi tudi tam, kjer je razpetina žice zaradi zemljiških razmer večja in kjer daljnovod spremeni svojo smer. Vseh drogov so postavili 582, ob velenjski elektrarni pa so postavili še dva 20 m visoka železna drogova predalčne konstrukcije, ki vodita žico čez 450 m širok pas rudniškega sveta, ki ni več zadosti trden zaradi podzemskih rovov.

Ves daljnovod je dolg 42 km in gre iz Velenja mimo Skal naprej čez Plešivec v dolino Velenja. Zahodno od Graške gore križa razvodje med Savo in Dravo ter se nadaljuje v smeri na Sv. Miklavž, Podgorje in Stari trg. Odtod gre naprej mimo Slovenj Gradca proti Kotlam in Guštanju, zatem pa čez Dobjo vas mimo Leš na Poleno rudniški Žerjav pri Mežici.

Ko so bili postavljeni drogovi in pritrjeni izolatorji, so potegnili še debelo bakreno žico, katera je tehtala za ves daljnovod nad 40.000 kg. Na jesen so bila tudi vsa druga dela, tako začasna transformatorska postaja v Velenju in pa transformatorska postaja pri rudniku dokončana in 23. septembra je rudnik v Mežici prvič dobil tok iz velenjskega rudnika.

Ves daljnovod je stal okrog 2.000.000 din, pri čemer so dela na daljnovodu samem stala okrog poldrug milijon dinarjev. Od tega je šlo za mezde in vozniške nad 600.000 din, polovico gradbenih stroškov pa je znesla bakrena žica, ki se je zaradi vsesplošnega oboroževanja po svetu, močno podražila. Ostanek je bil porabljen za nabavo drog in drugih gradbenih potrebščin. V Velenju se v transformatorski postaji napaja daljnovod z 20.000 V, dočim se v Mežici v novozgrajeni rudniški transformatorski postaji, ki jo je opremila tvrdka Brown Boveri, transformira nazaj na 3000 V.

Banovinske elektrarne so zamogle to drago delo izvršiti tako hitro zato, ker je mežiški rudnik, ki je nujno potreboval električno energijo, posodil elektrarnam za gradbo daljnovega poldrug milijon dinarjev. S tem je indirektno podprl banovinsko elektrifikacijsko akcijo, saj bodo KDE sedaj mogle elektrificirati Slovenj Gradec in vso mežiško in mislinjsko dolino, kjer prebivalstvo že komaj čaka na elektriko. Da ne bi bilo v Mežici rudnika, ki je na eni strani s tem, da rabi velike množine električne energije, omogočil rentabilnost dolgega in dragega daljnovega in ki je na drugi strani dal denarna sredstva za graditev na razpolago, ta dolina se zlepa ne bi dobila priključka na banovinske elektrarne. Tako pa se je s tem, da rudnik vrta vedno bolj globoko in da bo v kratkem postavil 16 novih žepalk, ki bodo črpale vodo iz rovov, izkazalo, da sicer številne rudnikove kalorične in vodne centrale ne bodo zadoščale, kar so podjetne banovinske elektrarne, ki vedno streme za čim širšo elektrifikacijo banovine, dobro izkoristile in v kratkem času zgradile novi daljnovod.

Lepa proslava misijonskega praznika v Ljubljani

Prošlo nedeljo, 24. t. m. je vesoljna katoliška Cerkev obhajala veliki praznik svoje mlade moči in rasti, praznik misijonskega dela za razširjanje kraljestva božjega na zemlji.

Ze prejšnja leta je bila včasih v Ljubljani na ta dan kaka mala misijonska prireditev; zato nas ni presenetilo, ko smo brali v časopisju, da se tudi letos nekaj pripravlja. Toda, da bo ta letošnja prireditev tako na široko zasnovana in da bo vsebovala vsebinsko tako bogat in mestoma tako dovršen epored tega nismo pričakovali.

Prireditev, ki so jo organizirali DSV in UC, se je vršila v novi frančiškanski dvorani, in sicer trikrat: v soboto popoldne ob petih za višješolce in akademike, v nedeljo dopoldne ob pol 11 za ostalo mladino, zvečer ob 8 pa za širšo javnost — vsakokrat z nekoliko spremenjenim programom.

V soboto zvečer se je zbralo v prostorni dvorani kakih 500 samih mladih inteligentov, bogoslovcev, akademikov in višješolcev. Najprej je govoril g. univ. prof. dr. L. Ehrlich, prvobornik misijonske ideje med Slovenci in gotovo najboljši poznavalec misijonskega problema. V govorniško dovršenem in nad pol ure trajajočem govoru je opozorjal na ono pretresljivo »revolucijo«, ki se godi v poganski duši, ko mora zapustiti svoje običaje, pravi in očetna izročila, če hoče vstati v novega človeka — kristjana. Da morejo pogani v tej revoluciji zmagati, je po božji volji potrebno, da jim mi to z molitvijo in žrtvijo od Boga izprosimo, in če nas Bog povabi, da sami politimo k njim ter jim stojimo ob strani v tem silnem boju. Za tem je akademikarka gđ. Zora Pelanova deklarirala daljšo misijonsko pesem Franceta Kunstlja: »Gospod, pokliči delavce!«, pesem, kakršnih smo doslej v misijonski literaturi pogrešali in kakršnih si še več želimo, pesem, ki je izvenela v silno molitev Gospodu žetve, naj vendar pokliče in pošlje delavcev v svojo žetev. Deklamacija je bila prednašana brez vsakega pretiranega patosa, ki sicer rad zavede tudi dobre deklamatorje, posebno pri afektivno močnih tekstih, kakor je bil ta. Odč. Pelanova pa je govorila naravno in nepriljudno, obenem pa tako globoko zajeto, da smo kar čutili, kako se preliva misel za mislijo, čustvo za čustvom iz nene duše v našo. Sedla je dvodelanska misijonska drama belgijskega pisatelja H. Faffina »Za misijone«, ki je bila za mnoge pravo razodetje o veličini dela in žrtve za misijone. Dejanje se odigrava v salonu imovite in verne mestne družine. Igro so zaigrali sami odlični igralci. Režiser

Preprečiti je treba!

Tudi razpad svojih zob morate z dnevno nego z ODOL-ovo zobno pasto preprečiti.

ODOL-ova zobna pasta

odpravi grde obloge zob, ne da bi pri tem poškodovala zobno sklenino, kajti ODOL-ova zobna pasta je mehkejša od zobne sklenine. Poleg tega ima ODOL-ova zobna pasta prijeten, osvežujoč okus. Dnevna nega zob je prva zapoved gojitve lepote, kajti brez zdravih, negovanih zob ni lepote

Spominska plošča pisateljici A. Wambrechtsamerjevi

Vsi prijatelji in častilci pokojne pisateljice Anike Wambrechtsamerjeve obveščamo, da nameravamo spomenika za pokojnico zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ni bilo mogoče postaviti, pač pa so izdelali in vzdali na njeni rojstni hiši na

Planini pri Sevnici spominsko ploščo iz švedskega granita z reliefom pokojnice (delo akademskega kiparja Nikota Pirnata) ter z njenim citatom iz kronike, ki jo je pokojnica episala za Planino. Vsem darovalcem, ki so pripomogli k izvršitvi tega dela, iskrena hvala.

Slovesno odkritje spominske plošče se v tem letu zaradi tehničnih ovir ni moglo vršiti, pač pa nameravamo v prihodnjem letu prirediti večjo slovesnost, pri kateri se bo tudi uprizorila od pisateljice episana igra »Za staro pravdo«.

V nedeljo zvečer pa je bila prireditev namenjena širši ljubljanski publiki in je vsebovala govor g. prof. dr. L. Ehrlicha, spet poln klenih, novih misijonskih misli, dalje deklamacijo gđ. Zore Pelanove in celoten nastop Lichtenhurnovega zavoda in dramo »Za misijone«. Vse je bilo še popolneje izvajano, tako da je bilo občinstvo, med katerim smo opazili tudi nekaj odličnih gostov, zelo zadovoljno. Le žal, da ga je bilo proti vsemu pričakovanju malo in marsikdo se je čudoma spraševal, kako da se je tako eminentno katoliško prireditev, ki je hotela spomniti in proslaviti največjo in najsodobnejšo zadevo sv. Cerkve — delo za njeno razširjanje — udeležilo tako malo slovenske katoliške inteligence. Vsi pa, ki smo prireditev obiskali, smo odhajali od nje s hvaležnostjo v srcu in odnesli kot sad s seboj sklep, da nam misijonska stvar ne bo več nekaj, česar bi se nekako sramovali, ampak da nam bo naša vsakdanja vestna zadeva.

Ob 30 letnici škocijanske župne cerkve

Škocijan pri Turjaku, 26. okt.

Zgodovinska Škocijanska dolina praznuje danes 30 letnico, odkar so Škocijanci postavili na razvalinah male zgodovinske cerkvice novo župno cerkev. Škocijanska župna cerkev se ne blesti s prijaznega griča, tiho in skromno se dviga na dnu dokaj skrite, z gozdi in hribi ovenčane globeli na severni strani od Turjaškega gradu. Po vsem je soditi, da je bila sezidana prejšnja cerkva sredi mračnih gozdov že pred enajstim stoletjem. Zakaj gotovo je desna kapelica, katere obzidje je v novi ohranjeno in se pozablja za krstni kamen, bila prvotno svetišče škocijanske. To malo, skromno kapelico so povečali in postavili prezbiterij poleg nje leta 1006. To letnico so zasedli nad oknom v prezbiteriju, ko so podirali staro cerkev. Brez dvoma so jo sezidali Turjačani, kar dokazuje vsa njena zgodovina. Zakaj nobena cerkev jim ni bila tako pri srcu, kakor škocijanska. V farno cerkev jo je povzdignil Herbert II. Turjaški leta 1290. V novi župni cerkvi je prvi župnikoval Turjačan Baltezar, kancelar oglejskega patriarha. Ker je bila torej cerkev in župnija otrok Turjačanov, ni čudno, da je v luteranski dobi Herbert Turjaški uvedel v Škocijano novo vero. Goreč pristav Lutrrove vere, Jurij Dalmatin, je oznanjeval v tej cerkvi krive nauke. Toda Škocijanci so ostali zvesti katoliški veri; Dalmatinovo pridigovanje jih je tako razjarilo, da so ga vrgli s prižnice. Kljub temu pa je ostala cerkev pod patronatom Turjačanov do leta 1698 v rokah protestantov. Pri podiranju stare cerkvice se je dognalo, da je bila cerkev slikana, in sicer leta 1589. Pred 30 leti se je na razvalinah stare cerkvice dvignila nenadoma nova lepa cerkev. Človek je ostrmel, ko je prišel v Škocijan. Leta 1906, dne 27. oktobra, ni bilo ne kamenika, ne vinarja, ne odbora za stavbo — ničesar. Leta 1907, istega dne, je bila pa že blagoslovljena velika nova cerkev. Ko smo čuli leta 1907 o načrtih pokojnega župnika, duhovnega svetnika Janka Jereba, nismo mogli verjeti, da bo že v nekaj mesecih končano veliko delo. Pokojni župnik Janko Jereb, ki je bil zelo priljubljen med farniki, je ob tej stavbi dokazal, kaj velja izkušnja. Kot župnik je leta 1903 zidal novo cerkev pri Svetem Vidu na Blokah in tudi čolo.

Pod vodstvom inž. Jakscheta so k staremu prezbiteriju prizidali ladjo z dvema kapelama v podobi križa tako harmonično, kakor da bi bila vsa zgrajena nova. Nekaj posebnega je v cerkvi čudovita akustika. Do zadnjega kotička se čuje govor, kakor bi se pogovarjal v sobi. Resnici na ljubo pa moramo povedati še sledeče: Vsi ti gospodje: župnik Jereb, inž. Jaksche in zidarski mojster ne bi bili zgradili cerkve, da ni bilo volji Škocijancev in župnijskega patrona, pokojnega grofa Leona Turjaškega. Ta poslednji, poznan po svoji darežljivosti do vseh cerkva, koder je bil patron, ni storil samo, kar je dolžnost patronova, daroval je prostovoljno ves les za ostrašje in pa odranje.

Škocijanska nova župna cerkev je bila blagoslovljena dne 27. oktobra 1907 z veliko slovesnostjo. Blagoslovil jo je takratni ribniški biskop Dolinar.

VINO!

Najboljše dalmatinsko, kot dingač, belo-črno namizno in opollo, kupujem po dnev, njih cenah. — Za informacije se obrnite na Anto P. Poljančič, Trstenik, Pelješac, Dalmacija

Vodno jadralno letalo

Še pred nekaj leti so bili strokovnjaki mnenja, da je gradnja vodnega jadralnega letala nesmisel, ki se z njim ukvarjajo oni, ki imajo dovolj denarja in časa za take neumnosti. Ko pa je F. A. L. (Fédération Aéronautique Internationale) priznala, da je letanje z vodnimi jadralnimi letali v Portugalski

strokovno in uspešno, so se začeli baviti s tem problemom po vseh državah vsi oni, ki imajo v rokah vodstvo jadralnega letalstva.

Letalske in konstrukcijske posebnosti vodnega jadralnega letala

Vzrok poznega razvoja vodnega jadralnega letalstva so velike in številne težave, ki pri suhozemnih jadralnih letalih nikdar ne nastopajo. Letalo je pripeto na motorni čoln, ki letalo dvigne v zrak. Stranska plavača celo slabo vplivata, vendar sta potrebna, da se krila pri vzletu ne nagenejo v vodo. Zaradi vodnega upora je potrebna velika zagonska proga. Pilot se more držati v smeri za motornim čolnom le s pomočjo vodnega krmila, ki je v zvezi s stranskimi krilci. Pri pristajanju na morsko gladino je iz letala zelo težko oceniti višino. Širok trup in stranska plavača slabo služita aerodinamičnim zahtevam. Trup sam mora biti zaradi valov posebno močno konstruiran; prav tako je zaletenitev trupa proti vodi zelo komplicirana. Poleg vsega tega pa še težal!

Posebna vrednost vodnega jadralnega letala

Važnost te vrste vodnih letal je tolikšna, da jih moramo upoštevati kljub vsem omenjenim težavam. Meteorološka raziskavanja o možnosti jadrnanja nad velikimi vodnimi ploskvami dajejo veliko prednost vodnim jadralnim letalom, kajti suhozemna so vezana vedno le na trden teren, dočim vodna lahko vzletajo in pristajajo tudi na suhem («kufa»). Ceste oblakov z ostro določeno obliko imajo odlične možnosti za jadralno letenje; prav tako «Oceanska termika» — termični vetrovi, ki nastajajo vedno, če je voda toplejša od zraka. Zadostuje že razlika 1°, s čimer je omogočeno letanje tudi ponoči.

Letalo je dvosedežno, šolsko. Posebno važno je za šolanje suhozemnih pilotov, ki hočejo »presejati na morje«. Vzdrževalni stroški in stroški za popravila so minimalni. Nova dožnanja pri tem jadralnem letalu bodo porabili pri gradnji velikih »letečih ladij«.

Konstrukcija

Vodno jadralno letalo »Portugalska« je do leta 1936 doseglo tako lepe uspehe, da so se vsi strokovnjaki čudili. »Portugalska« je tudi dvosedežnik, tehta le 180 kg, proračunana je za 13-kratno

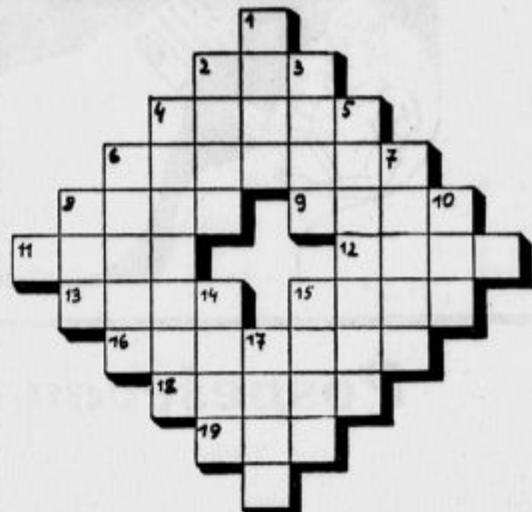
varnost, da nevihte ne morejo škodovati. Glavni znaki konstrukcije: širok čoln, ozka stranska plavača, dvodelno krilo z močno dimenzioniranim prečnikom (Holm), ki je razdeljen v več neprodušnih predelov, da se letalo v primeru nesreče obdrži na površju; smučka («kufa») omogoča lažji transport — pa tudi vzlet in pristajanje na suhem; vodno krmilo pomaga pri vodnem vzletu. Za vzlet je treba 800 m dolge 1,2 mm jeklene vrvi, s katero more motorni čoln dvigniti letalo do 500 m višine.

Dosedanje skušnje so pokazale, da služi vodno jadralno letalo v odlični meri za šolanje, vaje in propagando. Poskus, premagati še vse preostale težave, bo vsekakor zanimiva in hvalevredna naloga, ki tudi pri nas čaka podjetnih ljudi.

»Kaj si dejal? Da ongi Jaka nima denarja? Saj si mi še oni dan pripovedoval, da je bogat!«
»Nikakor ne... rekel sem ti le, da ima več denarja kakor pameti!«

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 2. stranski del telesa, 4. sodobni slovenski zgodovinar in zemljepisec, 6. kraj blizu Aten v Grčiji, po katerem ima važna športna panoga svoje ime, 8. vrsta kuriva, 9. rusko pristanišče ob izlivu Dona v Azovsko morje, 11. tuje ime za veliko azijsko državo, 12. latinsko ime za grškega boga ljubezni, 13. najbolj razširjena tekočina, 15. večja ploskovna mera, 16. začetnik predvsem na vzhodu precej razširjene vere, 18. majhna vodna žival, 19. prebivalec najbolj južnega dela Afrike.

Navpično: 1. večji polotok v severni Evropi, 2. vrsta dajave v naturalijah, 3. spletni lasje, 4. glavni borilec pri španskih bikoborbah, 5. steklena namizna posoda, 6. matematični izraz, 7. tuja beseda za potujočega pastirja, 8. del obleke, 10. domača žival, 14. brezbožni kralj Izraelcev, 15. turško moško ime, 17. tuja beseda za vrsto naglasi.

Rešitev križanke z dne 20. oktobra

Vodoravno: 1. suma, 5. aforizem, 9. gač, 10. Ilona, 11. Lika, 13. lij, 14. ara, 16. Otilija, 18. Pij, 19. Pan, 20. alogija, 21. ata, 23. cin, 24. Aras, 25. okopi, 27. ben, 28. Romunija, 29. otok.

Navpično: 1. sod, 2. Uri, 3. milijon, 4. Azov, 5. Agitator, 6. fakin, 7. ena, 8. Marijana, 11. lopa, 12. Ala, 13. Liliput, 15. Ajas, 17. aga, 18. Pirej, 22. ako, 23. Como, 26. ino, 27. bik.

Človek z železnimi pljuči

Umotvor medicine in tehnike

Mladi Američan Frederik B. Snite, čigar prihod v Čikago je nedavno vzbudil neznansko začudenje, se mora zahvaliti pač čudoviti iznajdbi medicine in tehnike, da še živi in diha. Seveda je treba dostaviti, da tako življenje skoraj ni življenje, pa čeprav je Frederikov oče večkratni milijonar.

Mladi Frederik, že cel mož, je nekako pred poltrem letom odšel s svojim očetom na potovanje okrog sveta. A v Peipingu se je zgodilo, da je dobil Frederik bolezen: otroško ohromelost. Posledica te ohromelosti je bila, da mu je počasi ohromelo vse telo in ohromela so mu tudi pljuča. Frederik je bil le človeška razvalina, ki ni mogel več dihati. Obupani oče je storil vse, da bi ohranil sina pri življenju. Zvedel je za čudovito zdravniško iznajdbo, za neki aparat, ki se mu pravi »železna pljuča«. Z velikimi težavami se je staremu Snitu posrečilo dobiti v Peipingu tak aparat, ki je bil pač edini na Kitajskem.

Nevarno potovanje.

»Železna pljuča« — to je velik, železen cilindar z veliko zmedo samih pipic, cevi, cevki in instrumentom za merjenje. V ta cilindar se ubogega bolnika tako siličilo noter, da je samo glava molala ven.

Z električno silo načrpa stroj zraka v bolnikovo pljuča in ga spet iztisne v pravilnem ritmu iz njih: stroj diha namesto njega. V stroju je bolnik zaprt, ne more se niti zganiti. Živi tako rekoč samo z glavo.

Stirinalet mesecev je mladi Snite tako žalostno prebil v Peipingu, dasi je venomer prosil očeta, naj se vendar že vrne domov, v Čikago. A kako bi se dalo to izvesti? Slednjič se je očetu ljubezni do sina in pa denarju posrečilo razrešiti problem, ki se je dozeval nerazrešljiv: kako bi bilo moči 300 kg težki aparat, iz katerega niso smeli bolnika niti za hip vzeti, spraviti do Sanghaja, nato čez Tih ocean in slednjič čez vso Ameriko do Čikage, ne da bi bilo njegovo življenje ogroženo?

Pet in dvajset ljudi pazi na življenje enega človeka.

Pa je vendar šlo! Najprej so zgradili poseben tovorni avto, ki proizvaja električni tok. Na ta avto so naložili čudoviti aparat in ga spojili z električnim tokom. Potem so se odpeljali na kolodvor v Peipingu. Poseben vagon vlaka je bil samo za proizvodnjo elektrike. Tako se je nadaljevala vožnja do pristanišča v Sangaju, kjer so Frederika z aparatom vred prenesli štirje, nalašč za to izurjeni korenjaki na ramah na ladjo. Vee potovanje je spremljala bolnika kar majhna armada 25 ljudi: zdravnikov, inženjerjev, mehanikov in električarjev, ki so imeli le to nalogo, da so pazili na bolnikovo življenje in na delovanje njegovih železnih pljuči.

Prevoz čez Tih ocean se je lepo posrečil. V San Franciscu je velika množica radovednežev pričakovala ladjo. Čudoviti aparat so prenesli na kopno, na električni tovorni avto, ki se je tudi pripeljal z ladjjo, z njim so odpeljali Frederika na kolodvor, kjer ga je čakal poseben železniški voz.

Nesrečnej se smehlja...

Ko so prispeli v Čikago, je več ljudi prišlo gledat čudoviti aparat s človekom. V drugo je nastopil nevarni trenutek, ko je bilo treba z bliskovito naglico izključiti aparat iz zveze z železniškim vozom in ga priključiti na električni tok v avtomobilu. Če bi se to le za hipsek zakasnilo, bi bolnik koj umrl. A tudi zdaj je šlo vse po sreči.

Bolnika so spravili takoj v bolnišnico in v poseben, zanj pripravljen prostor — Če kdo vpraša, kako je mlademu človeku, ki je pač eden od najnesrečnejših ljudi na svetu, dobil odgovor, da je Frederik za zdaj zadovoljen. Vedno se smehlja, ko je vendarle doma. Njegov oče seveda upa, da ga bo s pomočjo ameriških zdravnikov mogoče le še pozdraviti.

Tako poročajo listi. Če je vse to takole res — in pravijo, da je —, potem pač ni med nami nobenega tolikšnega reveža, ki bi hotel menjati s tem milijonarjem.

Če drugega ne, vsaj nevarnost pri razpošiljanju dragocenih knjig čez ocean, je s tem odpravljena.

Filmski otroci iz Hollywooda, ki sicer še nimajo imena, ki so pa vendarle vedno zaposleni pri filmih

Smrt kralja beračev

Pustolovsko življenje ceste. Romantika med bogastvom in capinstvom

Na Maršalski cesti v Varšavi se je zgrudil razčepan starček na tla. Ze na poti v bolnišnico je izdihnil. Pri njem so našli 2000 zlotov v denarju in še nekaj čekovnih knjižic denarnih zavodov na Poljskem, Rumunskem, Čehoslovaškem in v Jugoslaviji. Razen tega so našli pri njem več listin, ki so se glasile na različna imena. To je povzročilo policijsko preiskavo, ki je dognala kaj presenetljive stvari.

Izkazalo se je, da je bil rajni 87-letni Zdzisław Przysel, poklicni berač, ki je bil radi pote-

pušstva večkrat kaznovan. Przysel je imel burno življenje za seboj. Vzgojili so ga v neki najdenišnici v Varšavi. Ko mu je bilo 12 let, je prišel k nekemu mizarju, kjer pa ni dolgo ostal in je pobegnil. Več let je romal po vzhodni Evropi okoli. Izvrstno je govoril več jezikov in narečij. V eleherni deželi je iskal zveze z berači in postopači, ki so ga kmalu pripoznali za svojega učelnika. Imenovali so ga »kralja beračev«. Proslavil se je kot organizator »društev beračev«. Urejal je spore med berači in jim odmerjal »poslovanje«. Skical je celo več velikih zborovanj s službo božjo, govori in sličnim. Mimogrede je bil tudi pesnik, ki je pisal pesmi in njegove protijudovske kitice so bile tudi natisnjene, kar mu je tudi donosalo denar.

Pred nekaj leti so v Pragi odkrili »solo beračev«. Njen voditelj je bil — Przysel. V tej šoli je seznanjal bodoče berače z nauki beraškega poklica. Na table je napisal znake jezika beračev. Ker je Przysel veliko dal na to, da so njegovi berači poznali dežele, so se v tej »šoli« učili tudi zemljepisa in poznavanja krajev. »Šola« je bila beraškim krogom jako priljubljena, tako da je Przysel zaslužil dosti denarja z njo. Glas o njej je prodril tudi do čeških oblasti, s tem uspehom, da je bila ta svojstvena akademija odpravljena.

»Profesor« Przysel je odšel nazaj na Poljsko. zdaj mu je bilo že tórej, da je izposojal denar na obresti. Romal je iz mesta v mesto in je ustanavljal družbe beračev. Te organizacije so mu morale plačevati posebne prispevke. Njegovo »delovalno ozemlje« je bila božja pot v Czenstochovi, kjer je bival njegov »generalni zastopnik«. Ondi in v Varšavi je bil v zvezi z več knjižničarji, ki so mu izdajali njegove pesmi, katere so prodajali po sejmihi in cestah.

Dognali so, da je imel Przysel v vzhodni Poljski štiri kmečka posestva, kjer je zdaj pa zdaj tudi živel. Na vsakem posvetu mu je pospodinjila »zakonska žena«. Kralj beračev zapuša številno potomstvo. Nekaj otrok si je izvolilo pot svojega očeta in se preživlja s plodonosnim poklicem postopačev.

Uslužbenec pride za uro prepozno v pisarno. Še zdaj: »Zakaj ste prišli tako pozno?« — »Ker mi ni dobro.« — »Kje?« — »Tukaj v pisarni.«

Ozki film in knjižnice

Knjige tolikšne ko znamke

Na kongresu knjižnic v Cambridgeu so razpravljali o uporabljivosti ozkega filma v javnih knjižnicah. Poslanec Združenih ameriških držav, Watson Davis, je izjavil, da bo časoma moči ozki film uporabljati za velike svetovne knjižne zbirke, ki bi bile s tem bolj dostopne širšim slojem. S pomočjo ozkega filma bi lahko poslali v navadnem poštnem zavoju kakor prav veliko knjižnico po vsem svetu. Profesor Hutten z Britskega muzeja je povedal, da bo moči z ozkim filmom vse angleške knjige, izšle pred letom 1550, posneti in jih na ta način poslati knjižnicam Združenih držav ameriških. S tem novim načinom reproduciranja se more velikost knjig zmanjšati na velikost poštnih znamke in nato s povečevalnimi aparati povečati do naravne ali še večje velikosti knjig in jih kazati na platnu ko v kinu.

Ne poznamo lastnosti tozadevne tehnike, vendar, če so taki odlični veljaki resno razpravljali o tem načrtu in to javno, je pač vse to že izvedljivo.

Izreži!

Za oslabele:

Omlata s paradižniki

Za dve minuti daš v vodo 4—5 lepih paradižnikov, jih vzameš ven, olupiš, razpoloviš, iztisneš peške, razrežeš na tanke rezine, osoliš in hitro dušiš na presnem maslu, ubiješ 3—4 jajca vanje, ki jih prej razžvrklaš na krožniku, in izoblikuješ omlato. Vročo daš na mizo.

Veliki mufti jeruzalemski, kako je bil priljubljen pri množicah, ki so ga slovesno spremljale po ulicah, kadarkoli so bile kakšne arabske slavnosti

Kongres živilskih kemikov v Ljubljani

Ljubljana, 26. okt.

Brez posebne javne propagande so živilski kemiki, nastavljeni pri higienskih zavodih v državi, pripravili za te dni svoj kongres, ki se je v veej tišini začel danes dopoldne. Živilski kemiki zbirajo v prostorih državne poliklinike v hiši Bate v Selenburgovi ulici. Kongres je otvoril danes ing. Mirko Lindtner, ki je pozdravil vse delegate, na kar je prevzel vodstvo kongresa ravnatelj Higieneskega zavoda v Ljubljani dr. Ivo Pirc. Dr. Pirc je naglasil, da je naloga kongresa organizacija kemične službe po zahtevah in potrebah splošnega zdravstva. V prvi vrsti je potrebno nadzorstvo nad živilji, kar je najbolj važno za varstvo narodnega zdravja. Zlasti pa je važna kontrola nad pitnimi vodami in sicer za vsako najmanjšo vaško naselbino, kakor tudi za mesta. Važno pa je še nadzorstvo nad odpadnimi vodami, ki jih povzročajo razne industrije. Slovenija je turistična dežela, toda naša industrija nam pokvarja lepe vode in nam okužuje reke in potoke. S pravilnikom o postopanju pri odpadnih vodah je to vprašanje načelno sicer rešeno, toda kemični oddelki higienskih zavodov so dobili zelo težko nalogo, ker se morajo sedaj prirediti boriti proti zastarelim nazorom. Znanost je, da odpadne vode močno škodujejo tudi ribištvu v naših vodah. Oškodovan je tudi promet, saj na primer mesto Celje nima več tistega tujeskega prometa, ker so odpaki iz celjskih tovarn onemogočili kopanje v Savinji. Voglajna je zastrupljena. Ito velja za druge tujsko-prometne kraje v bližini industrij, to je blizu Jesenic, blizu Sošanja in drugod. Onesnažena je tudi Sava. Program kongresa, ki je sedaj v Ljubljani, je velikanške važnosti za ljudsko zdravje in za narodno gospodarstvo, kar je treba rešiti v popolnem razumevanju obeh vprašanj ter ima zato kongres zelo delikatno nalogo. Na kongresu je zastopanih vseh devet higienskih zavodov iz vseh banovin. Kongresa se udeležuje skupno 16 delegatov.

Velika Nedelja

Naš dramateki odsek je uprizoril v nedeljo, dne 24. t. m. nad vse lepo dramo, ki nam elika neznosno trpljenje ruskega kmečkega ljudstva pod nasilno vladno rdečih brezbožnikov. Igra je od začetka do konca polna napetih prizorov, ki pretresajo človeka v dno duše in vzbujajo sočutje do nesrečnega ruskega naroda. Ponovitev igre bo v nedeljo, dne 31. t. m. in nihče naj ne zamudi prilike, da si to delo ogleda. — Pred kratkim smo pričeli z ustanovitvijo fantovskega odseka in je pripravljali odbor že pridno na delu z nabiranjem članov. Fantje pristopile, pomnožite vrste slovenskih fantov. Kakor hitro bomo imeli zadostno število članov, bomo pričeli z delom, to je, z rednimi sestanki in telovadbo.

Sport

Drž. liga zadnjio in prihodnjo nedeljo

Šesto kolo ligaškega prvenstva je za nami. Prineslo je veliko razočaranj! Med največje smemo šteti zmago BSK-a nad Gradjanskim, in to sredi Zagreba, na njihovem lastnem terenu! Po situaciji šestega kola se nam že kaže novi pretendent za prvo mesto v letu 1937-38, brez dvoma najbolj zaslužen klub, ki nas je v tujini vedno z uspehom in častno zastopal, to je BSK.

Kot drugo moštvo, ki je prineslo ravno tako presenečenje, so zagrebški akademiki, ki so Sarajlije ravno tako na njihovem terenu odpravili z 2:0 ter s tem dokazali, da je z njihovo afirmacijo resno računati, ker so poleg BSK-a eden najresnejših kandidatov na prvo mesto. Akademiki so simpatično moštvo, ki rajši pokažejo kaj znajo in zmorejo, in ne, »kaj so« — kakor to delajo njihovi tovariši od Gradjanskega.

BASK-ova ekshibicijska igra s Concordio je presenetila ves jugoslovanski športni svet; pokazali in dokazali so, da niso niti najmanj pripravljeni, da se z njimi kalkulira kot s kandidatom za izpad iz lige, pač pa, da se mora z njimi računati prav tako — kot s kolegi iz gornje hiše!

Kakor vsako leto, tako tudi letos spremlja Hajduka izredna sreča. Tako kot v Ljubljani, je tudi z Jedinstvom, in to na svojem terenu, dosegel dve točki — nezasluzeno — in z drukanjem sodnika g. Berglaza.

Kot zadnja tekma je bila med Jugoslavijo in Ljubljano. Ljubljana — kakor nikdar — tudi zdaj ni imela sreče. Če »zaigrac« — se pa z njo »igrac« — višje sile! V Belgradu samem so zaslužili glede pokazane igre najmanj eno točko, toda...

H koncu samemu pa se vrnilo na sedmo kolo liginega tekmovanja, ki bo v nedeljo, dne 31. oktobra 1937.

1. par: BSK : Concordia — igrajo v Belgradu. S poletom, kakršnega ima sedaj BSK, mu

bo težko »blizu priti«. BSK se hoče revanžirati za vse »zle govorice«.

2. par: Jedinstvo : Slavija — v Belgradu. — Novo pomlajenemu Jedinstvu pripisujemo skoraj več šans kakor poštvalnim Sarajlim, ker imajo prednost v svojem igrišču in v svojem občinstvu.

3. par: Gradjanski : Jugoslavija — v Zagrebu. Za svoj debarkl z BSK-om se bodo zagrebški purgerji gotovo hoteli maščevati nad Jugoslavijo! — Stoprocentne šanse pripisujemo zagrebškim purgerjem.

4. par: HASK : Hajduk — v Zagrebu. HASK ima prednost pred Hajdukom vsekakor v tem, ker igra na svojem igrišču in pred svojimi navijači ter z voljo, da si že enkrat pribori ponosni naslov prvaka Jugoslavije. — Ne smemo pa tu omeniti sreče »majstora s morac«!

5. par: Ljubljana: BASK v Ljubljani. — Prognose za naše fante je težko dajati. Kakor vedno, tako jih tudi v letošnjem tekmovanju spremlja samo smola. Kaj se je z njo zgodilo v Belgradu,

ne govorimo... boljše je, da ostane to v arhivu upravnega odbora SK Ljubljane same in njene polnega maršala gosp. Maccorattija! Če ni smole — je pa maler. Toda doma je doma — in od njih pričakujemo dve točki! Zavedajo naj se samo, da je odigranih že šest kol — pa samo bore štiri točke so spravili pod streho! Naj si fantje dobro zapomnijo, da je sedaj še čas, da si proti koncu prihranijo skrbi ali bomo uspeli, da ostanemo v ligi ali ne? Sedaj si naj naberejo potrebno število točk, — pa se jim ne bo treba naprezati tako proti koncu liginega tekmovanja, kot prošlo leto. Mislilo naj pa samo na rezultat BASK proti Concordiji (6 : 0)! Pogum in start, pa bo šlo!

Vse tekme razen Gradjanski : Jugoslavija in SK Ljubljana : BASK — sodijo domači sodniki. Ljubljanski tekmo bo skoraj gotovo vodil priznani italijanski sodnik gosp. Scarpi.

Občinstvo naprošamo, da se tekme v čim večjem številu udeleži, ker v glavnem od poseta za-

visi uspeh in obstoj našega ligaša, SK Ljubljane. Zato v nedeljo vsi na igrišče Ljubljane!

V rokometu je Nemčija premagala Avstrijo s 17:5 (10:0).

Českoslovaški lahkootletski juniorji so v Pragi premagali avstrijske juniorje z 61:54 točkami.

Ljubljanska zimsko-sportna podzveza (službeno). Seja upravnega odbora se vrši danes ob 7 zvečer v prostorih male sobe kavarnе Union. Vhod v Frančiškanski ulici skozi kavarno. Seja je za vse odbornike obvezna. — Načelnik.

Lahkotletski — ASK Primorja. Sklicujem informativni sestanek radi internih zadev v četrtek, dne 28. t. m. ob 8 uri. Moštini, Vidovdanska cesta. Udeležba obvezna. — Načelnik.

SK Reka. (Smarčarska sekcija.) Seja sekcijekega odbora bo v četrtek 28. t. m. ob 20 v gostilni Konzum, Glince, Tržaška cesta. Sestanek članstva pol ure kasneje. Sprejemanje novih članov. Sestanki članstva bodo odselej naprej redno vsak četrtek ob navedeni uri.

Stalom klub 34. Prvi letošnji sestanek tekmovalcev bo drevi ob 19 kakor običajno. Radi važnosti se ga zanesljivo udeležite!

Mislila je, da je njeno perilo belo...

Če ste do zdaj mislili, da navadna pralna sredstva Vaše perilo belo operejo, potem si vendar enkrat oglejte stvari, ki so bile oprane z Radionom! »Radionova belina« zmagava vedno. In zakaj? Ker sta v Radionu združena milo in kisik. Radion odpravi iz notranjosti tkanine tudi najtrdozvrtnije nesnago. Zato imajo gospodinje, ki perejo z Radionom, vedno najbolj belo perilo. Pridružite se tudi Vi prijatelji-cam Radiona.

Schichtov

RADION

pere sam

Agnes Günther:

127

Dušica - Rožamarija

Kako ju je osrečavalo, da sta zopet skupaj. Koliko sta imela na duši, kar sta si hotela povedati! Zdjaj pa molčita v objemu osrečujoče bližine. Nato pa izpregovori Harro:

»Danes te bom slikal. Saj sem gospodu profesorju obljubil skico. Je sicer poteklo že več dni, kakor je on omenil, toda to nič ne de. Svetloba prodira prav imenito, tvoja obleka je krasna. Prinesem ti še drugo blazinico in pri tem te bom lahko nenehoma gledal. Ne smeš biti mirna!«

»O, Harro, za to je preskrbljeno! Jaz moram biti že premirna.«

On jo ljubeznivo gladi po rokah in reče: »Je že bolje, Roža, in bo vedno boljje...«

Roža je molčala... Harro pa ni odšel, da bi prinesel za slikanje potrebne stvari, ampak je prišel tarna:

»Rožamarija, zaukaži mi kakšno delo! Jaz tavam okoli, se lotim vsega in v ritem vse zopet v stran. V meni je nemir, strahen nemir! Slika stanjevega drevesa z belimi visečimi cvetkami, nad katerimi si se toliko radovala, se mi je dočela ponešrečiti. Ne upam si lotiti se ničesar več. Kako se mi zde tuje vse te započete slike! Ko bi mi zdaj tvoja slika tudi ne uspela! Nočem je tvegati! Nemir sem, kot bi me bil začaral Mart. Ali si govorila z njim? Njemu sta strah in za-skrbljenost zato tako zmešala ubogo butico, da vidi povsod strahove in najgroznejše pošasti. Malo da se nisem od njega nalezel te bolezn. Ta bedastoča je nalezljiva! Tudi jaz sem že povsod videl strahove. Martu je zdaj že odleglo.«

»Harro,« je odgovorila Rožamarija, »Mart je izsledil v svoji pesmarici lepo pesem, v kateri je našel uteho. Ta pesem baje velja zanj in za nas vse. Toliko se nikdar ni govoril z menoj. Kar vrelo je iz njega. Potem pa mi je prinesel pesma-

rico svoje matere — njegova lastna bi bila pre-grda zame — ter mi jo je pokazal...«

»Da se Mart ukvarja s pesmimi, je največje čudo, kar sem jih doslej doživel. Mart in pesem! S koliko težavo je moral čitati! Kadar je moral čitati pri voljakih, je bučalo po vsej četi. Te učne ure so bile zanj najmučnejše. Revež!... Zasmehovanje boili! To resnico sem si globoko vtisnil v srce. Dovoli, da čitam to mojstrovino, ki je toliko ganila Marta.«

»Mart meni, da je v tej pesmarici mogoče najti vse, kar zadeva Thorstein. O strahoviti noči in o groznem jutru in da se ni treba obesiti, je baje tudi notri... Tega seveda nisem mogla najti. Če se je le Martu posrečilo... To je tako ljubka, to-lazljiva pesem, kot bi mati objela človeka in ga tolažila. Popotna pesem je s krasnim ciljem. Videla sem naravnost revno okoličo, v kateri je pessem nastala: požgane vasi, porušene cerkve, po-teptana polja, sirote in uboge vdove v siromašnih izbah.«

Harro občuduje njene lepo oblikovane ustnice, ki so znova pordele, njene krasne poteze, kadar govori... Rožamarija mu ponuja knjigo, v katero pogleda Harro le od zgoraj, nato pa izpregovori:

»Kako morejo pesmi tako slabo tiskati! To je sramota! Beri mi rajši kako vrtico. Tebe naj-rajši poslušam!«

»Poje o domotožju po nebeški domovini, Harro, o domotožju, ki izhaja iz človeškega gorja...«

»Zemeljska ostra pot upihala me je. V nebeško domovino — gor mi hoče srce.«

Harro je prekinil Rožamarijo:

»Da, to so oni trudni ljudje iz davnine... Uboge duše! Toda jaz še prav rad hodim po zemlji, dokler je tako lepa.«

Rožamarija se nasmehne in povese knjigo: »Ne, dragi Harro, ti še nisi utrujen.«

»Ti tudi še ne, Roža.«

»Nisem še, toda slutim, da bi mogla postati...«

»Mar si otožna, Roža? Kaj poveš svoje krasne svilene liste?«

»To pa že ne, še dolgo ne... Jaz sem zelo pogumna... Moj pogum raste z vsako uro... Veš, Harro, to je borba, to je boj!«

»Vse na zemlji je borba.«

»Ah, dragec, to je borba z ubogim srcem...«

»Te še vedno boli?«

»Sestra Ivana meni, da sem preveč nestrpna in zahtevam preveč. Ne, ne glej me tako otožno, si-cer bom našla jutri na tvoji glavi nove srebrne lase, katere bom imela jaz na svoji vesti!«

»Oh zdaj pa prihaja najkrotkejši vseh zma-jev. Sestra Ivana, ali se naj skrijem pred vašimi očmi?«

»Nikakor ne, gospod grof! Jaz prinašam samo mleko z medom.«

»O, sestra,« se šali Harro, »kaj bi počeli brez vas?«

»Presvetla bo morala koga imeti vedno pri sebi, ko jaz odidem, gospod grof!«

»Kadar sem bolna, me je strah pred vsemi tu-jimi ljudmi. Vi, sestra Ivana, ste bila takoj izpočet-ka ljubezniva in dobra,« je dostavila prijazno Rožamarija.

Harro pa je vzdiknil:

»Saj boste sami uvideli, da vas ne bodo več izpuštili k nam... da bi vas pa odvedel vašemu gospodu, to seveda ne gre!«

Sestra je malce zardečela ter dejala:

»Sem že dolgo pri njem zaposlena... In že je dobra, fina duša izginila izpred njenih oči.«

»Rožamarija, to je že pol odveze! Kako zelo me to veseli! Ti ne veš, kaj pomenja za moža v mojih letih, če se okoli njega hipoma izpremeni ves stari svet — Rožamarija, jaz si ne vem več po-novo obzorje Rožamarija, jaz si ne vem več po-magati. V svetem pismu sem našel starega judov-skega Boga, staro Jehovo, v naših cerkvah pa imate zopet svojega cerkvenega Boga.«

»Harro, ali bi ne hotel govoriti z gospodom samostanskim pridigarjem? On te bo doumel!«

»O, ti ljuba, bedasta Roža! Kaj more tu člo-veku pomagati najboljši cerkveni učenik! To so stvari, katere si mora pojasniti vsak sam. V pre-jšnje življenje se tudi ne morem več vrniti. Tu so vsa okna pobita ter je hudo viharno. V tem ni več obstanka. Izpočetka sem mislil, da moram vreči vse v stran. Toda že se počenjam spametovati. Ako to-rej naj kedaj vendarle postanem božja stvar...«

»To je božja misel Harro!...«

»O Roža, kako si to izgovorila! Ti imaš nekaj, kar nimajo vaši cerkveni učeniki, ki vedo vse zanesljivo, ki vidijo božje zemeljske načrte in ki so bili povsod po njem. Zame je bilo zmeraj ne-kaj strašnega, da Bog žrtvuje edinega Nedolžnika.«

»Jaz bi tudi ne marala obremeniti ga še s svo-jimi grehi. Kako strašno mi je, ako čujem o tem govoriti! Saj veš, Harro, da ga zelo ljubim. Niko-gar ni na svetu, katerega so bolj ljubili nego Nje-ga. To nam je nekoč povedal gospod samostanski pridigar. In vsak rod ga je moral znova najti.«

»Vedno se mi je hudo smilil ta osamljeni jud v razburkani stari židovski deželi. Kako ga obtipa-vajo in nimajo niti pojma o njem. In njegov grozni konec!... Vse pozlačevanje in stiliziranje je pro-dril njegov smrtni krič sem do nas, s katerim kon-čuje tvoja zelena knjiga, Rožamarija, — — —

Kako je vendar to pisano! Morala je biti iz uma, ko je to pisala... Njene črke padajo, polze, se opotekajo. Ob koncu so le še divje črte. Tak je konec! Moja uboga babica! V temo in obup se je morala pogrezniti to srce!«

»Harro, morda mu je sledila, šla njegovo pot. In On tudi ni ostal v temi in obupu. Harro, uči se ljubiti ga, potem ne boš več osamljen na božjem svetu...«

»Odkod pa veš, da se čutim tako neizmerno osamelega? Toda ti si se tudi skrivala pred menoj. Roža. V globino svoje duše mi še vendar nisi dala zreti.«

»Nisem smela, Harro...«

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; identifikacijski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko 3 mm široka pletiva vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Služkinja
ki zna samostojno kuhati — išče službo. Naslov v upr. »Slov.« pod 17206. a

Kuharica
gre čez dan kuhati ali bolnim v postrežbo. — Krekov trg 4, pritrilje. a

Posedstva

Več stavbnih parcel
od 1400—7500 m², napredaj na prometnem kraju. Vodovod, elektrika poleg. Pojasnila: Vižmarje 100.

V Brežicah
in okolici se naproday hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposedstva. — Pojasnila pri inš. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Glasba

Na mal dnarja dom muzke!
Plošče, gramofone, radio gramofone, radio aparate itd. prodajamo po ugodnih cenah tudi na obroke. **elektrotón** PASAŽA NEBOTIČNIK

Poizvedbe

Informacijska pisarna
J. Sever, dediči Ljubljana, Gospodstvska 14 izvršuje vse tozadevne informacijske posle bodisi v trgovskih in privatnih stvareh, kakor tudi saniranje raznih posojilnih zadev najkulantneje in v najstrožji tajnosti.

Kupujte pri naših inserentih

Prodamo

Ženske plašče
dobre in poceni — dobite le pri I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (1)

Jabolka
štajerska, kupite zopet najceneje v Kopitarjevi ulici 1. (1)

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sodčkih, dobavljiva po naročilu Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodlejevo, Povsetova 10, telefon 25-91. (1)

Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasberger v največji izbiri po razprodajnih cenah dobite v Dalmatinovi ul. 10, nasproti hotela Štrukelj.

Patent »Kraljica peč«
ki se naloži le enkrat dnevno in greje ves dan, je v zalogi pri A. Semeničin in drug, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15. (1)

DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOLENIŠKA CESTA

Štajerska jabolka

zlahtnih vrst, kot: permemo, boskopski kosmač, damačkonko, mošančke itd. — nudi po ugodnih cenah GOSPODARSKA ZVEZA, Ljubljana, Tyrševa c. 39.

Pisalni stroj
velik, novejšega sistema, poceni prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod 17140.

Sveže najljepše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

Srajce
moške, kravate, nogavice se vedno najceneje pri I. Tomšič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38. (1)

VINA

za vse prilike naročite pri **Centralni vinarni v Ljubljani.** TELEFON ŠTEV. 25-73

Denar

Vrednostne papirje
vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 27-53

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40 vnovčuje **HRANILNE VLOGE** bank in hranilnic, kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

UNION

Premiera veličastnega pevskega filma:

SAN FRANCISCO
Jeanette Mac Donald Clark Gable. Grandiozno filmsko delo z najlepšimi pevskimi partijami iz Traviate in Fausta. ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Franciscu v letu 1906. Film je v nemškem jeziku

SLOGA

Danes zadnjikrat!
SINFONIJA LJUBEZNI (LIEBESERWACHEN)
KARIN HARDT WALTHER RILLA
Glasba: Čajkovski.

MATICA

Na splošno željo danes nepreklicno zadnjikrat veliki ljubzenski film po nemškem romanu Al. Dumasa

DAMA S KAMELIJAMI
GRETA GARBO ROBERT TAYLOR
Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

≡ Predstave ob 16.19.15 in 21.15 uri ≡

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 27. oktobra: 12 Za kosilo — razvedrilo, da bi bolje Vam teknilo! (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Srečno, obvestila — 13.15 Koncert slovenske glasbe (Radijski orkester) — 14.00 Vreme, poročila — 14.15 Mladinska ura: Med Lucez (g. dr. Valter Bohinec) — 14.30 Orazij in poskušaj (g. prof. Miroslav Adlešič) — 14.40 Kolektivizacija življenja in njene posledice (g. univ. prof. dr. Andrej Gosar) — 15.00 Vreme, poročila, spored, obvestila — 15.30 Nac. ura: Vuk Kačič (dr. Aleksander Velj, prof.) — 15.50 Šah — 20.00 Več veselja! (koncert Radijskega orkestra — 21.00 Pregled svetovne klavirske literature: A. Početniki klavirske glasbe: Angleški virginalisti. William Byrd (1568—1633), John Bull (1563—1628), Orlando Gibbons (1583—1633) in Thomas A. Arne (1710—1778). Predava in izvaja na klavirju g. prof. L. M. Škerjanc — 22.00 Vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski jazz.

Drugi programi

Sreda, 27. oktobra: Belgrad: 20.00 Arie — 20.30 Humor — 21.30 Narodne melodije — 22.00 Komorni koncert. — Zagreb: 20.30 Ljubljana. — Dunaj: 19.35 najski filharmoniki — 20.40 Vesela reportaža — 21.40 Arie — 22.20 Zabavna glasba. — Budimpešta: 19.50 Vokalni koncert — 20.45 Operni orkester — 22.15 Salonski kvintet — 23.15 Plesna glasba. — Tri-Milan: 17.15 Pianino — 21.00 Opera Faust. — Rim-Bari: 21.00 Igra — 22.15 Vokalni in pianinski koncert. — Prag: 19.35 Dvorakov. Moravski duet — 20.00 Orkestralni koncert — 22.35 Sonatni koncert. — Berlin: 19.10 Kabare — 20.00 Orkestralni koncert. — Lipsko: 19.10 Zlatni koncert. — Stuttgart: 21.15 Beethovnova V. simfonija. — Monako: 19.10 Künneckejev večer. — Beč: 19.10 Vokalni koncert — 20.45 Griegovi norveški plesi — 21.35 Instrumentalni kvintet. — Strasbourg: 21.30 Sinfonični koncert.

Št. 3765/37.

Razpis

Občina Braslovče, okraj Celje, razpisuje pragnatično mesto

obč. tajnika-pripravnika

Solska izobrazba: 8 razredov srednje ali njej enake strokovne šole z zaključnim izpitom. Varščina: 5000 dinarjev.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbencih, je vložiti v teku enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Občina Braslovče, dne 22. oktobra 1937.

+

Sredi jesenskega dne je padel hrastov list... nepozabni mož in naš oče, gosp.

Franc Varl

Njegovo telo bomo spremili na zadnji poti dne 27. oktobra 1937 ob 9 dopoldne. Njegovo dušo priporočamo tili in iskreni molitvi.

Poljane nad Skofjo Loko, 26. okt. 1937.

Zalujoče družine.

Moške nogavice in trpežne ženske nogavice se dobe že v vseh boljših trgovinah z varstveno znamko **„Fako - nepoderljivo“** in sicer po fiksno določeni tovarniški ceni. Zahtevajte to znamko, ker jamči za kvaliteto.

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Ugodna prilika za nakup

Trgovska hiša, prirejena izključno za trgovino in skladišča, v centru in na najprometnejšem križišču Ljubljane (Tyrševa cesta št. 11), sodno ocenjena na Din 2.439.950.—

enodružinska vila v Verstovškovi ulici (Mirje) v Ljubljani, nova in davka prosta z vrtom, sodno ocenjena na Din 849.510.—, in

dve lepi stavbni parceli poleg vile, sodno ocenjeni na Din 215.675.— in Din 214.075.—,

se prodajo potom javne dražbe

dne 4. novembra 1937 ob 1/11. uri pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16

Izključna cena znaša polovico cenilne vrednosti

Polovica kupnine je plačljiva v vložnih knjižicah Kmečke posojilnice ljubljanske okolice r. z. z. n. z. in ljubljanske kreditne banke

Potrebna pojasnila daje Dr. JOSIP HACIN, odvetnik v Ljubljani, Beethovnova 13

+

Po kratki bolezni je umrl naš dragi sin, brat, vnuk in nečak

SLAVO NEČEMAR

dijak III. razreda gimnazije

Pogreb bo v sredo, dne 27. oktobra ob 16.15 iz Zgornje Šiške (Nova Galebta ulica) k Sv. Križu.

Rodbini Nečemar in Križnič.

+

Umrl je naš ljubljani oče, gospod

FRANJO STERLE

žel. uradnik v pokojni

v 73. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 28. oktobra ob pol treh popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1937.

Vinko, Berto in Drago, sinovi; Marija in Gusti, hčerki in ostalo sorodstvo.

+

Podružnica Slovenskega planinskega društva Litija-Zagorje

javlja tužno vest, da je umrl njen častni predsednik, gospod

FERDO TOMAZIN

odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje

Pogreb bo v sredo, dne 27. oktobra ob pol štirih popoldne v Šmartnem pri Litiji.

Odličnega moža ohranimo planinci v trajnem spominu! Litija, dne 26. oktobra 1937.

PODRUŽNICA SLOV. PLAN. DRUŠTVA LITIJA-ZAGORJE

Zahvala

V dnevih naše največje žalosti, ko nam je Usoda na tako tragičen način vzela našega najboljšega in najljubšega moža in očeta, gospoda

Jakoba Kunstelj

ste nam nudili veliko tolažbe in nam izrazili osebno in pismeno toliko sočustvovanja, da nam je bilo vse to res v veliko uteho. Za vse to vam naša iskrena hvala. Nepozabnemu in nenadomestljivemu pokojniku ste za zadnjo pot prinesli toliko vencev in cvetja in na njegovi zadnji poti ste ga od blizu in daleč prišli spremiti v tako častnem številu, da ste nam s tem zelo pomagali nositi našo veliko bol. Prejmite vsi našo iskreno zahvalo. Prav posebna zahvala velja domačemu č. g. župniku Petriču, č. g. profesorju Slaparju iz Kranja in č. g. patru Pristovu D. J. iz Ljubljane za pogrebne obrede, nadalje godbi in pevcem gasilske čete Gorje, pevcem Sokola Bled, Radovljica in Slov. prosv. društva Zasip za žalostinke, gasilski četi Gorje, Podhom in Bled, Sokolu Gorje, Bled, Dobrava in Jesenice, podružnici SPD Gorje, Zivnovejski zadrugi Gorje, Gremiju trgovcev Radovljica, Združenju gostilničarjev Bled in zastopnikom pivovarne Union, ljubljana, Šumske uprave Bled in Vzemne zavarovalnice Ljubljana za spremstvo k predvečnemu počitku. Iskrena hvala tudi šol. upravitelju g. Razingerju iz Gorji in predsedniku Gostiln. združenja g. Rusu st. z Bleda za lepe poslovnice besede ob grobu. Vsem, ki ste nas v teh težkih dneh kakorkoli tolažili in ki ste izkazali poslednjo čast našemu dragemu pokojniku, velja naša najlepša zahvala.

V Gorjah pri Bledu, dne 26. oktobra 1937.

Zalujoča rodbina Kunstelj.

+

Naznanjamo žalostno vest, da nam je umrla naša nad vse dobra, draga soproga, mamica, stara mamica, tašča, gospa

Marija Rovnan roj. Zupan

soproga gostilničarja, trgovca in posestnika

po mukepolnem trpljenju dne 25. oktobra ob 4 popoldne.

Pogreb drage pokojnice bo danes ob 10 dopoldne na farno pokopališče Sv. Jurij pod Kumom.

Sv. Jurij pod Kumom, dne 26. oktobra 1937.

Zalujoči soprog Martin Rovnan; Justa por. Celestina, Ludvik, Marica por. Pohle, Brigita, France, Gizela por. Gračner, Zinka, Milka, otroci: Ludvik, Eko, Vilko, zeti: Pavla roj. Hafner, snaha: Majdica, Petra, Dragica, vnukinje — in ostalo sorodstvo.